

ARTIC. II.

Vtrum res assumpta à Verbo possit dici persona. Conclusio est negativa,

D. Thom. 3. p. q. 4. art. 2. Siluius. Caiet. Ragusa. Medjn. Cabr. Nazar. ibidem. Val. tom. 4. d. 1. q. 4. punct. 2. Ricchar. in 3. d. 5. art. 2. q. 2. Alenf. 3. p. q. 4. memb. 6. Alvarez disp. 24.

SECUNDO quæritur: Vtrum res assumpta à Verbo possit dici persona; & videtur, quòd sic, quia, vt ait Damascenus lib. 3. cap. 11. Verbum. assumpsit naturam humanam in atomo, sed natura in atomo est natura in indiuiduo, vel persona: ergo Verbum assumpsit naturam in persona, & per consequens assumpsit personam.

Præterea. Semper filius est similis ei, cuius est filius: sed Christus est filius Virginis: ergo est similis Virgini: Virgo autem habuit naturam humanam constituentem suam personam; ergo &c.

Præterea. Si Dei Filius deponeret id, quod assumpsit, constat, quod illud sic depositum esset persona: sed ex sola depositione, vel separatione nihil acquiritur ipsi Verbo, quod prius non haberet: ergo &c.

Præterea. Aliqui vtuntur hoc modo loquendi, quòd in Christo persona consumpsit personam, sed non consumitur nisi quod est; erat ergo res assumpta à Verbo persona aliqua.

IN CONTRARIUM est, quia quod assumitur, vnitur assumpti: sed in assumptione illa, non fuit persona vnita personæ, sed solum natura naturæ, vel natura personæ; ergo &c.

Præterea. Si fuisset assumpta persona, Christus fuisset compositum ex duabus personis, sed nulla compositio potest esse talis: ergo &c.

RESOLVTIO.

Res à Verbo assumpta non potest dici persona, quia quod assumitur ad esse ali-

A cuius, non debet habere per se esse, sed in alio, & per aliud, quòd personæ creata non competit, sed naturæ: hoc autem patet ex triplici differentia naturæ diuinæ, & creatæ, quia illa est actus purus, hæc habet admixtam potentiam; illa ex re, & modo est de constitutione suppositi, hæc, vt est in Christo, neque ex ea, neque ex modo est de constitutione suppositi; illa non est assumptibilis à supposito creato, hæc est assumptibilis, & assumpta à supposito increato.

RESPONDEO dicendum, quòd Magister in littera soluit hanc quæstionem sufficienter, dicens, quòd cum quæritur, si aliquis, vel quidam homo sit assumptus à Verbo, vel vnitus Verbo, ait, quòd sine distinctione intelligibili, non est reddenda responsio. Ad cuius euidenciam, sciendum differentiam esse duplicem inter naturam diuinam, & quamlibet naturam creatam, quia natura diuinæ, cum sit actus purus, nõ habens admixtum aliquid de potentia, oportet quòd sit ipsum esse, & quod habeat per se esse: quamlibet autem natura creata, cum sit participans esse, & non sit actus purus, sed habeat admixtam potentiam, non erit suum esse, nec habebit per se esse.

Secunda differentia est, quia natura diuinæ, & ex re, & ex modo essendi semper est de constitutione sui suppositi, sed natura creata ex re ipsa, nõ est de constitutione sui suppositi, quātum ad naturam accidentalem, quia natura accidentalis non constituit suam suppositum, sed semper sustentatur in supposito, iam in esse constituto, vel non est de constitutione sui suppositi ratione sui modi essendi: & sic est natura humana in Christo, quæ, licet ex ipsa re, sit apta nata constituere suppositum, tamen ex modo suo essendi, quia assumpta est à supposito, etiam constituto in esse, licet res ipsa sit substantia, habet tamen quendam modum accidentalem, quia sicut accidens non constituit suum suppositum, sed sustentatur in supposito iam in esse constituto, ita humana natura in Christo, vt potest patere per habita, habet quendam modum accidentis. Natura ergo diuinæ ex re ipsa semper est

Responsio Magist. sct. ad quæst.

Differentia inter naturam diuinam & naturam creatam.

Natura diuinæ ex re, & ex modo essendi est de constitutione suppositi, nõ autem natura creata.

Natura humana in Christo ex ipsa re non constituit suppositum, licet possit constituere, quia habet modum accidentis.

est sui suppositi constitutiva, siue intelligamus ibi vnum suppositum solum, & absolutum, vt intelligit Gentilis, siue per relationem plurificatum, vt intelligit Fidelis: primo quidem modo planum est quod natura diuina, ex ipsa re constitutiva est sui suppositi, cum nec sit accidens, nec possit habere modum accidentalem; omnis enim natura, si non est accidens, vel non habet modum accidentalem, semper est constitutiva sui suppositi; sed si intelligamus suppositum diuinum, non vnum tantum & absolutum, sed per relationem, vel per relationes multiplicatum, vt loquamur modo, quo loquitur Boetius in suo lib. de Trinit. qui tanquam Christianus, & fidelis ait. *In diuinis substantia continet vnitatem, sed relatio multiplicat Trinitatem*, adhuc dicemus, quod ex ipsa re etiam natura diuina semper est constitutiva sui suppositi.

Natura diuina est constitutiva sui suppositi, quia nec est accidens, nec potest habere modum accidentis.

Obiecto. Solutio.

Et si dicatur, quod relatio est constitutiva personae in diuinis; dicemus cum Aug. lib. 3. de Trin. c. 1. quod, omne, quod relatiue dicitur, est aliquid, excepto eo, quod relatiue dicitur. Sola ergo relatio sine absoluto, non potest esse constitutiva illius relatiui, diuina ergo essentia, vel natura tanquam quid absolutum vna cum proprietate relatiua, siue vna cum relatione est constitutiva cuiuslibet diuinae personae, vel cuiuslibet diuini suppositi; diuina ergo essentia, vel natura, ex ipsa re, est constitutiva diuini suppositi, vt est per habita declaratum.

Possumus etiam hoc idem ostendere ex ipso modo essendi. Nam diuina essentia, vel natura habet per se esse, quia nihil competit alicui rei ita per se, sicut ipsa sibi; cum ergo diuina essentia sit ipsum esse, & non participet esse, magis competit ei per se esse, quam alicui alij, immo omnibus alijs competit esse per ipsam, secundum quem modum loquitur Dion. 4. de Angelica Hierarchia: *Omnia ex natura esse eius*, id est ex esse Deitatis participant; & subdit: *Esse enim omnium, est super esse Deitas*. Bene ergo dictum est, in superiori quaestione, quod esse per se competit diuinis suppositis ex sua Deitate, siue natura diuina: sed esse distinctum, videlicet, quod vnum suppositum diuinum habeat esse distinctum ab alio, vel

Esse per se competit diuinis suppositis ex natura diuina

Aegid. super iij. Sent.

ab alijs, hoc competit ei ex sua proprietate relatiua, siue ex sua relatione, quia (vt sepius diximus) sicut substantia continet vnitatem, sic relatio multiplicat Trinitatem: sic ergo loqui debemus de diuina natura. Sed si loqui volumus de natura creata, vel ex ipsa re, non est constitutiva sui suppositi, sicut natura accidentalis, quae secundum seipsam non est constitutiva sui suppositi, sed sustentatur in supposito iam in esse constituto: vel si non habet hoc, ex ipsa re, habet hoc ex modo suo essendi, sicut natura humana in Christo, quia ita assumpta est ad esse personale Verbi, & ad esse, quod habet suppositum Verbi, vt non constituat de se suppositum, vel personam, sed sustentatur in supposito, vel in persona Verbi. Datae sunt ergo duae differentiae inter naturam diuinam, & naturam creatam.

Possumus autem adhuc superaddere differentiam tertiam, quae etiam sequitur ex iam dictis, videlicet, quod natura creata est assumptibilis a supposito diuino, siue a supposito increato: sed natura diuina non est assumptibilis a supposito aliquo creato; potest enim quodlibet suppositum diuinum eo quod est diuinum, & increatum supplere vices suppositi creati, ita tamen vt simul cum natura creata habeat in se naturam diuinam; propter quod suppositum Verbi habens in se duas naturas, naturam diuinam increatam, & naturam humanam creatam, de necessitate est suppositum aeternum, & increatum. Ex his autem clare apparere potest, quod a supposito Verbi assumpta est natura humana, & non persona, quod patet tam ex parte suppositi, & personae, quam etiam ex parte humanae naturae; nam cuiuslibet supposito, vel personae competit per se esse, nulli autem rei assumptae competit per se esse, sed de necessitate quaelibet res assumpta in suo assumente habet esse: implicaret ergo contradictionem, si suppositum, vel persona esset assumpta, quia haberet per se esse, vt esset suppositum, vel persona, & non haberet per se esse, vt esset assumpta.

Tertia differentia inter naturam diuinam, & creatam.

Cuiuslibet supposito competit per se esse.

Personam assumptam implicat contradictionem.

Hoc idem etiam patet ex parte ipsius naturae humanae, quae est assumpta: nam hoc est proprium naturae diuinae, quod habeat per se esse, & si habet esse in suis

suppositis, hoc non est, quod per illa supposita, propriè, & simpliciter loquendo, accipiat esse, sed hoc est, quia quodlibet illorum suppositorum per eam constituitur in esse; nam quodlibet suppositum diuinum constituitur in esse per suam naturam diuinam, & per suam proprietatem relatiuam, vel per suam relationem, sed (vt diximus) per suam naturam diuinam habet diuinum suppositum per se esse, & per suam proprietatem relatiuam, vel relationem habet ab alio, vel ab alijs suppositis distinctum esse. Sic ergo loquendum est de natura diuina: sed de natura creata loquendum est è conuersò, quia nulla natura creata est suum esse, nulla natura creata habet per se esse, omnis natura creata in suo supposito habet esse, & in suo supposito acquirit esse; hic enim incipit infirmitas cuiuslibet creature, quia in nulla creatura est idem essentia, & esse, sed omnis creatura est composita ex essentia & esse; si enim in creatura esset idem essentia & esse, nulla creatura fieret de nihilo, nec posset annihilari, immò loquendo propriè de factione, nulla creatura esset factibilis, sed quelibet esset eterna; nam secundum Philosophum non fit nisi compositum, propriè enim loquendo, non fit, vt potentia fit potentia, quia hoc semper est verum, quod potentia est potentia, nec fit, vt actus fit actus, quia semper est verum dicere, quod actus est actus; hoc ergo modo fit potentia, quia fit sub actu, & hoc modo fit actus, quia fit in potentia; & quia potentia sub actu, & actus in potentia dicunt quid compositum, ideo non fit nisi compositum, & sicut non fit nisi compositum, ita non potest destrui nisi compositum; nam per se loquendo, nihil potest separari à seipso: si ergo fit destructio alicuius rei, hoc non est per se loquendo, quod aliquid separetur à se ipso, sed quia illud, quod destruitur, semper est quid compositum, & habet partes alias, & diuersas realiter ad inuicem; ideo vna potest separari ab alia, & coniungi cum alia, quibus coniunctis fit compositum, & separatis destruitur compositum, cum non fiat, nec destruaturs nisi compositum; si autem fiunt, & destruantur partes, hoc est factione, & destructione compositi. Negans

Vbi incipit infirmitas cuiuslibet creature.

Arist. 1. phy sic. t. c. 45.

Non fit, nec que destruitur nisi compositum.

A ergo realem compositionem potentia, & actus, & essentia, & esse in quacunque creatura, negat illam esse creaturam.

Ad hoc autem possumus adaptare verba Commentatoris lib. 2. Metaph. vbi vult, quod *questio de ente, vno modo collocetur in questionibus de genere*, accipiendo genus largè, prout ens est genus ad decem predicamenta.

Alio modo questio de ente collocatur in questionibus de accidente, prout ens dicit veritatem propositionis, quia veritas sumitur ex existere rerum, quia sicut res existit, sic propositio verificatur de ipsa. Quantum ergo ad esse quidditatum, questio de ente collocatur in questionibus de genere, quia ens per se ipsum descendit in quidditates predicamentorum; ens enim non descendit in predicamenta per differentiam additam enti, quia tunc ens esset genus ad predicamenta, propriè accipiendo genus, quod est falsum; sed ens descendit in predicamenta, non per differentiam additam, sed per alium modum essendi rerum, vt Substantia est ens, loquendo de esse quidditatio, Accidens est ens, loquendo de esse quidditatio, quia habet alium modum essendi, non enim habet esse per se, sed habet esse in alio, vt in subiecto vel in substantia. Ideo Philosophus in 7. loquens de esse quidditatio accidentium ait, quod *accidentia non habent quidditatem per se, sed per additamenta, quia non habent esse per se, sed in alio, ideo non sunt entia nisi quia entis*. Quantum ergo ad esse quidditatem, questio de ente pertinet ad questionem de genere, vel ad questionem per se, quia ens per se, vt dictum est, descendit in decem genera.

D Sed quantum ad esse existentia, ex quo potest sumi veritas propositionis, questio de ente pertinet ad questionem de accidente, in quo dicto planè innuitur, quod existere rerum non competit rebus per se, idest per suam essentiam, sed quasi per accidens, idest per esse actuale, quod aliquo modo vergit ad accidens, quia est quid superadditum ipsi esse essentia, & ipsi esse quidditatio. Ad hunc autem intellectum possumus adaptare illud verbum Comment. in 7. Metaph. super illo cap. *Sed perscrutetur vtrum quod est per essen-*

Negans compositionem potentia & actus: essentia, & esse in creatura: negat ipsam esse creaturam.

Ens descendit in decem predicamenta, non per differentiam ipsi superadditam, sed per alium, & alium modum essendi ipsarum rerum.

Arist. 7. Metaph. t. c. 18.

Existere rebus non competit per suam essentiam, sed per esse actuale quod aliquo modo vergit ad accidens.

Quidditates rerū nō sunt entia, quomodo intelligatur

Quæstio de ente quomodo pertinet ad quæstionem de accidente.

essentiam, &c. vbi ait, *quidditates eorum non sunt entia*, idest non sunt existentia, vel non existunt, nisi per esse rerum habentium quidditatem; & licet hoc posset exponi alio modo, clarè tamen potest ad hunc intellectum adaptari; non est enim friuolè accipiendum, quòd quæstio de ente possit pertinere ad quæstiones de accidente, & maximè cum loquimur de ente, vt dicit veritatem propositionis, cum propositiones potissimè fiant de ipsa substantia, si autem fiant de accidentibus, hoc est propter ipsam substantiam, in qua sunt. Quæstio ergo de ente non pertinet ad quæstionem de accidente, nisi ipsum existere rerum, & ipsum esse actuale earum, propter quod potissimè verificantur propositiones, esset aliquid additum ipsi essentiæ, vel ipsi substantiæ rerum.

Redeamus ergo ad propositum, & dicamus, quòd non solum ex parte sui suppositi, vel ipsius personæ, quæ habet per se esse, non est assumptum suppositum, vel persona, cum natura assumpta à Verbo non habeat per se esse, quod est contra rationem suppositi, vel personæ; sed etiam hoc idem patet, ex parte ipsius naturæ humanæ, quæ est natura creata, & quia naturæ creatæ non competit per se esse, ideo non repugnat ei quod assumatur, & quod habeat in alio esse. Negantes ergo in creaturis, quòd esse actuale differt ab esse essentiæ, ponunt naturam, & essentiam creatam esse idem, quod suum actuale esse, & per consequens habere per se esse, cum secundum illos sit idem, quod suum esse, & cum per se loquendo, nihil ita comperat rei, sicut illud, quod est idem cum seipsa: ex hac positione sequitur, quòd omnis natura, vel essentia creata sit inassumptibilis, cum assumere repugnet omni rei, cui competit per se esse.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum dicendum, quòd duratione, & tempore, natura humana non præcessit suam vnionem, & ideo exponendo pro atomo, vel indiuiduo personam ipsam, vel ipsum suppositum, nihil contra nos concludit argumentum; nam Verbum

assumpsit naturam nostram, vel naturam humanam in atomo, vel indiuiduo, idest in persona, vel in supposito, quia accepit eam Verbum in seipso, quod est persona, vel suppositum: non est tamen absolute concedendum, quòd idem sit esse indiuiduum, quod persona, vel suppositum, gratia tamen conclusionis concedatur.

Ad secundum dicendum, quod similitudo, quæ attenditur inter genitorem, & genitum est in natura, non in persona, non enim valeret argumentum, Christus est Filius Dei Patris, sed Deus Pater habet personam non ab alio; ergo & Christus eius Filius. Et sicut non valet argumentum, videlicet quantum ad personam respectu Dei Patris, sic non valet argumentum, quantum ad personam respectu Virginis Matris, propter quod non valet, si Virgo habet personam constitutam per naturam humanam, quòd Christus eius Filius habeat personam sic constitutam: sed quantum ad naturam, argumentum valet vtrobique, vt si Christus est Filius Dei Patris, ergo habet eandem naturam, cum Deo Patre, & si est Filius hominis Matris habet eandem naturam cum Matre, non eandem numero, sed specie.

Ad tertium dicendum, quod separatio etiam in continuis, dat vtrique separatorem totalitatem, quandiu enim res, est continua, nulla pars debet dici totum, sed si diuidatur, & separetur continuum, quælibet pars dici potest quoddam totum; sic & in proposito, si natura humana non fuisset assumpta à Verbo, per se faceret quoddam totum, & per se constitueret personam, tunc autem assumpta à persona, vel à supposito Verbi, non facit, nec constituit personam, vel suppositum, sed sustentatur in supposito diuino iam in esse constituto. Ad formam autem arguendi, quod nihil sibi additur, dici debet, quod non oportet aliquid sibi addi, vel subtrahi, sed sufficit, quod ex tali separatione habeat alium modum essendi, vt quod habeat per se esse, quod de necessitate requiritur ad rationem personæ, vel suppositi.

Ad quartum dicendum, quòd in bono sensu potest tolerari ille modus loquendi: In assumptione humanæ naturæ facta à persona Verbi, persona consumpsit perso-

Exponitur ly in atomo vel indiuiduo, pro persona, nō qui dem creata sed pro persona Verbi, adquam assumpsit, & in qua vnuit naturā humanam.

Similitudo in generatione attenditur secundum speciem, non secundum personam.

In vnione humanæ naturæ ad Verbum, nihil ei subtrahitur ita in separatione nihil ei additur, ad hoc vt ibi sit propria personalitas: sed sufficit nouus modus essendi qui requiritur ad esse personale.

Consumere
dupliciter
sumitur, vel
prout est
tollere
quod est,
vel prout
est impedi-
re quod fa-
ciendū es-
set: secundo
modo est ve-
rum: primo
est falsum.

personam: sed dicemus, quod contumere est dupliciter, vel tollere quod est, vel impedire quod aliàs fiendum esset. Persona ergo Verbi assumens naturam humanam consumpsit personam, non tollendo quod erat, sed impediendo ne fieret, quod aliàs fiendum erat. Natura enim humana, si non fuisset assumpta à Verbo constituisset de se personam, assumpta autem, ex tali assumptione hoc impeditum est, quia non constituit de se personam, sed sustentata est in persona Verbi iam in esse constituta.

Dub. I. Litteralis.

V P E R litteram primò dubitatur su- per illo verbo (*Nec Deitas Christi aliena*) vbi datur similitudo, quòd Christus, vt Deus, ha- bet vnam naturam

cum Patre, vt homo habet vnam, & eandem naturam cum Matre. Sed contra: quia non est simile quod inducitur pro simili, quia cum Patre habet vnam, & eandem naturam numero, sed cum Matre non habuit eandem naturam numero, sed specie.

DICENDVM, quod ad esse simile sufficit, vt sit quantum ad aliquid simile, non autem oportet, vt sit per omnia simile; sufficit ergo, vt dicatur, Christus habere eandem naturam cum Patre, vt Deus: & eandem naturam cum Matre, in eo quod homo: quòd habeat eam cum Patre eandem numero, & cum Matre eandem specie.

Dub. II. Litteralis.

V L T E R I V S autem dubitatur de eo, quod in littera dicitur. *Cum de Christo audis, quòd in forma Dei erat, &c.* vbi innuitur, quod nomine formæ pos-

sit intelligi vtraque natura in Christo. Sed contra, Natura enim etiam videtur

A dici per respectum ad materiam: sed Christus quantum ad Deitatem, nullam habet materiam, cum Deitas Christi sit actus purus. ergo &c.

DICENDVM quod forma, & endelechia, & actus quasi idem dicunt, vt potest haberi ex ijs, quæ habentur circa principium 2. de Anima; Et quia tam Deitas, quam humanitas, possunt dici quidam actus, & quædam perfectio, licet aliter, & aliter, ideo tam Deitas, quam humanitas in Christo possunt dici quædam forma, vel quidam actus, non tamen hoc erit eodem modo, quia Deus est actus purus, cui nihil est admixtum de materia, vel de potentia; humanitas verò est actus compositus, cui est admixta potentia, vel materia.

Dub. III. Litteralis.

V L T E R I V S autem dubitatur de eo, quod in littera dicitur (*Christus habet omnem, & perfectam naturam Deitatis*) Sed contra: nam hoc signum, *omne*, est signum distributiuum, vel diuisiuum, sed natura diuina in Christo est indiuisa, quia natura illa est indiuisibilis, & immultiplicabilis, ergo &c.

DICENDVM, quod ibidem, *omne*, sonat idem quod totum, & perfectum, non per comparisonem ad partes, sed per comparisonem ad nihil sibi deesse: Christus ergo habet omnem naturam Deitatis, quia nihil sibi deest de Deitate, sed habet in se totam, & perfectam Deitatem.

Forma, en-
delechia, &
actus idem
dicunt.

Omne id
quod totū,
quomodo
intelligi-
tur.

Dub. IV. Litteralis.

V L T E R I V S autem dubitatur de eo, quod in littera dicitur, *Ideoque non sic dicitur natura diuina esse homo, vel facta homo, sicut Dei Filius*, supple dicitur esse homo, vel factus homo.

Sed contra: cum natura diuina prædicetur de Dei Filio, quia Dei Filius est natura diuina, quicquid competet Dei Filio, com-

compereret naturæ diuinæ; si ergo Dei A
Filius est homo, & est factus homo, oportet, quòd natura diuina sit homo, & sit facta homo.

DICENDVM, quòd ad soluendum hanc difficultatem, dicta communia distinguunt de nominibus, & dicunt quòd ipsorum nominum aliqua sunt substantiua, aliqua adiectiua. Sed videtur nobis propter difficultatem tactam magis propriè distinguendum esse de nominibus secundum concretum, & abstractum, quàm secundum adiectiuum, & substantiuum; nam quòd Deitas significat in abstracto, hoc Deus significat in concreto, & quòd humanitas significat in abstracto, homo significat in concreto. Differunt autem hæc nomina ab illis, quia nomina significantia in concreto, etiã de suo significato stant pro supposito, quia implicat supposito; & ideo quantum ad concreta, concedimus, quæ conueniunt naturæ, quam talia nomina significant, & quæ conueniunt supposito, vel personæ, quam talia nomina implicat, ideo concedimus, quòd Deus generat, & non concedimus, quòd diuina natura generat, & dicimus, quòd diuina essentia, vel natura nec gignit, nec procedit. Si ergo quæretur causa huius diuersitatis, dicemus, quòd licet idem significet Deus, & Deitas, tamen hoc non est eodem modo, quia Deus significat illud in concreto, & cum implicatione suppositi; Deitas autem significat illud in abstracto, & quantum est de se sine implicatione suppositi.

Diligenter ergo consideranda sunt verba Magistri, quia non sic dicitur natura diuina esse homo, vel facta homo, sicut Dei Filius, vel etiã supple, ipse Deus dicitur esse homo, vel factus homo, quia, ut patet, etiam in diuinis non eodem modo significant concreta, & abstracta, ad quod valent verba Commentatoris in 12. quòd viuum, & vita in Deo non dicuntur omninò synonymè. Cum ergo in Christo magis propriè dicatur facta vnio in persona, quàm in natura, quia facta est vnio in natura, vel ad naturam ratione personæ, ideo sine dubitatione patet verum esse, quòd non sic dicitur natura diuina, quæ significat in abstracto esse homo, si-

cut Deus, qui significat, & implicat suppositum, dicitur esse homo, vel factus homo, vel sicut ipse Dei Filius, qui dicit ipsum suppositum diuinum, esse homo, vel factus homo.

Sed quæres, vtrum possit hoc aliquo modo verificari, quòd natura diuina, siue Deitas sit homo, vel facta homo. Ad quòd dici potest, quòd aliud est verificari loquutionem aliquam formaliter, & aliud per identitatem: formaliter autem nec secundum significationem, nec secundum implicationem Deitas est homo, vel est facta homo: & per identitatem potest tolerari præfata loquutio: nam cum Dei Filius sit sua Deitas, & idem sit Deitas, & Dei Filius, sicut Dei Filius est homo, & factus homo, videtur quòd Deitas sit homo, & facta homo.

Est ergo notabiliter aduertendum, quòd in diuinis tripliciter possunt verificari loquutiones; vel secundum formalem loquutionem, & sic verificatur, quòd Dei Filius est homo, & est factus homo, quia Dei Filius significat ipsum suppositum, cui propriè, & secundum se competit humanam naturam assumpsisse, & ex hoc esse homo, & esse factus homo: Secundò possunt tales loquutiones verificari, non secundum formalem significationem, sed secundum modum significandi, & per implicationem, & sic verificatur, quòd Deus est homo, & est factus homo: nam licet Deus, secundum suam formalem significationem non significet suppositum, sed naturam, secundum suum modum significandi, quia significat in concreto, implicat suppositum. Tertio modo possunt verificari tales loquutiones, nec secundum suam propriam significationem, nec per implicationem, sed solum per identitatem: & sic verificatur quòd Deitas est homo, vel facta homo: nam cum Deitas sit idem, quòd Dei Filius, quæ verificantur de Dei Filio, verificantur de Deitate per identitatem: propter quòd non ait Magister, quòd hæc sit simpliciter falsa, quòd Deitas est homo, vel est facta homo, sed quòd non est sic, id est eodem modo, sicut quòd Dei Filius est homo, vel est factus homo.

Opinio communis distinguit de nominibus substantiuis, & adiectiuis.

Aegidius distinguunt de nominibus secundum concretum, & abstractum.

Nomina in concreto implicat suppositum, ideo possunt stare pro supposito: non sic nomina in abstracto.

Hæc propositio: Deitas est homo, vel est facta homo: formaliter est falsa, per identitatem potest tolerari.

Quomodo in diuinis tripliciter possunt verificari propositiones, vel loquutiones.

DISTINCTIO VI.

De conditionibus Dei incarnati .

X præmissis &c.
 Postquam Magister determinavit de incarnatione Dei, hic incipit determinare de conditionibus ipsius Dei incarnati. Circa quod duo facit, quia primò determinat de ijs, quæ conueniunt Deo incarnato ratione vnionis. Secùdò determinat de ijs, quæ conueniunt, etiam absolute loquendo, ipsi naturæ assumptæ, ibi: *Propterea sciendum est Christum secundum hominem*, in principio distinctionis 13. Nam determinare de ijs, quæ spectant absolute ad Christum, secundum naturam diuinam, hoc spectat ad primum librum. Circa primum duo facit, quia primò determinat de Deo incarnato, quantum ad sequentia præfatam vnionem, ibi: *Post prædicta*, in principio distinct. 8. Et similiter circa istud duo facit, quia primò exprimit quædam circa incarnationem Verbi, & narrat tres positiones circa præfatâ, & ponit confirmationem trium præfatarum positionum. Secundò resumit quædam ad intelligentiam, & declarationem earum. Circa quod duo facit, quia primò dubitando, & quærendo exprimit quædam circa incarnationem Verbi. Vtrum ex huiusmodi incarnatione possimus dicere, quod Deus est homo, & quod Deus est factus homo, & è conuersò. Secundò, circa huiusmodi expressa narrat tres positiones, & adducit tres confirmationes præfatarum trium positionum: secunda ibi: *Alij autem dicunt*; Circa quod sex facit, quia primò ponit primam positionem; Secundò ponit eius positionis confirmationem. Tertio ponit secundam positionem. Quarto ponit illius secundæ opinionis confirmationem. Quintò ponit tertiam positionem. Sextò ponit illius terciæ positionis confirmationem. Secunda ibi: *Sed ne de suo*

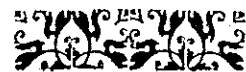
A *sensu*. Tertia ibi: *Sunt autem & alij*. Quarta ibi: *De huiusmodi Augustinus*. Quinta ibi: *Sunt etiam alij*. Sexta ibi: *Ne autem*. Et in hoc terminatur sententia præsentis lectionis, & distinctionis.

QVAESTIO PRIMA

Principalis .

B CIRCA hanc distinctionem, quæritur quatuor principaliter. Nam primò quæritur de quibusdâ communibus faciètibz ad declarationem, & intelligentiam omnium trium positionum. Secundò quæritur specialiter de pertinentibus ad positionem primam. Tertio de pertinentibus ad opinionem secundam. Quarto de pertinentibus specialiter ad positionem tertiam. *C* Circa primum quærentur tria, quæ faciunt, vel possunt facere communiter ad intelligentiam omnium trium positionum: nam primò quæritur de ipso supposito: Vtrum eodem modo, & secundum eandem rationem accipiatur suppositum in diuinis, & in creaturis. Secundò, cum dictum sit supra, quod facta est vnio incarnationis, non in natura, sed in persona: Vtrum aliquo modo possit verificari, quòd facta sit vnio in natura, & aliquo modo falsificari, quòd facta sit vnio in persona. Tertio quæretur communiter de omnibus tribus positionibus tactis in littera, in quo conueniunt, in quo differunt, & quicquid vnaqueque illarum afferat. *D*

ARTIC. I.

Vtrum suppositum eodem modo accipiatur in diuinis, & in humanis.

Conclusio est negatiua.

D primum sic proceditur. Videtur, quod eodem modo, & secundum eandem rationem recipiatur suppositum in diuinis, & in creaturis. Nam, suppositum hic, & ibi non videtur dicere aliud, quam naturam cum proprietate: ergo &c.

Præterea. Actus, qui competunt suppositis, sicut est generare, & generari, & procedere tam in diuinis, quam in creaturis attribuuntur suppositis, quia suppositum est id, quod gignit, & gignitur, & procedit: natura autem, vel essentia non gignit, nec gignitur, nec procedit, licet possit esse ratio, quod suppositum gignat, gignatur, & procedat: sed hoc est tam in diuinis, quam in creaturis: ergo hæc eodem modo, & secundum eandem rationem accipiuntur hic, & ibi.

Præterea. Tota ratio suppositi, vel personæ videtur in hoc consistere, quod sit aliquid indiuiduum, idest incommunicabile, vt patet per Boet. in lib. De duabus naturis: sed hoc est tam in diuinis, quam in creaturis: ergo &c.

Præterea. Nihil est aliud suppositum, vel persona, quam quedam res nature, sed hoc est tam in diuinis, quam in creaturis: ergo &c.

IN CONTRARIUM est, quia supposita diuina habent vnitatem, secundum rem, quia sunt vna, & eadem res: sed supposita creata nunquam habent vnitatem secundum rem, quia nunquam plura supposita creata possunt esse vna, & eadem res; si autem habent vnitatem, hoc erit secundum rationem tantum, quod non posset esse, si eodem modo acciperetur ratio suppositi in diuinis, & in creaturis.

Præterea. Natura diuina prædicatur in

A abstracto de suo supposito, quod non esset si eodem modo, & secundum eandem rationem acciperetur ratio suppositi in diuinis, & in creaturis. ergo &c.

RESOLVTIO.

Suppositum in diuinis, & in humanis, non sumitur secundum eandem rationem: patet ex quinque differentijs luculenter in questione assignatis.

B **RESPONDEO** dicendum, quod ratio, vel rationes accipiendi suppositum in diuinis, & in creaturis, quantum ad præsens spectat, quinque modis differunt, Nam prima differentia est, quia ratio accipiendi suppositum in creaturis semper sumitur secundum absolutum; sed ratio accipiendi suppositum in diuinis semper sumitur secundum aliquid relatiuum, vel secundum aliquam relationem; concedimus enim, quod natura cum proprietate constituit suppositum, tam in diuinis, quam in creaturis: sed hoc aliter, & aliter: quia in puris creaturis constituit suppositum natura cum aliqua proprietate absoluta, quæ est habere per se esse; nam in puris hominibus natura humana, quæ habet per se esse, constituit suppositum humanum, sic etiam in alijs suppositis, vt natura lapidis cum hac proprietate, quæ est habere per se esse constituit suppositum lapidis, & sic se habet etiam in omnibus alijs puris creaturis: Verum in diuinis non constituit suppositum natura cum proprietate absoluta, sed cum proprietate relatiua, vel cum relatione, vt natura diuina cum Paternitate constituit personam, vel suppositum Patris, & sic de alijs diuinis suppositis; cogimur enim, sic in diuinis dicere, quod non possunt ibi esse plura, idest plures res absolutæ; potest enim ibi esse absolutum, & respectiuum, vel possunt ibi esse duo prædicamenta, substantia, & relatio, & possunt ibi esse plures res relatæ, sed plures res absolutæ ibi esse non possunt, quia hoc sine reali compositione esse non posset.

Ex hoc autem patere potest defectus argumenti, quod facit Commentator in 12. contra ponentes Trinitatem in Deo, dicens, quod aliqui posuerunt Trinitatem

Ratio accipiendi suppositum in diuinis, & in creaturis, quinque modis differunt.

In creaturis natura cum proprietate absoluta constituit suppositum: in diuinis autem natura cum proprietate relatiua.

Obiectio Commentator.

Solutio.

Relatio supra suum fundamentum nihil reale addit, nec facit compositionem.

Relatio respectu sui oppositi est res relata; respectu fundamenti est tantum ratio.

tem in Deo, & voluerunt euadere per hoc quod sunt tres, & vnus Deus, & nescierunt euadere, quia cum substantia fuerit numerata, congregatum erit vnum per intentionem additam. Quod argumentum tripliciter deficit, quia in Deo, vel in diuinis non numeratur, vel plurificatur substantia, sed supposita, vel persona. Secundo deficit praefatum argumentum, quia persona, vel suppositum in diuinis non est quid congregatum, vel aggregatum, quia relatio supra suum fundamentum nihil congregat, quia nihil addit, vel componit, realiter loquendo, quia relatio nihil reale addit supra suum fundamentum, nec aliquam compositionem facit supra ipsum, quia non est aliquis compositior ex eo, quod est albus, & similis, quam ex eo, quod est albus tantum. Tertio deficit argumentum, quia relatio non dicitur intentio addita proprie, quia relatio secundum suam quidditatem non est aliquid, sed ad aliquid, ideo hoc est proprium relatiui, quod sit res, & ratio: nam relatio respectu oppositi, ad quod refertur, est res non absoluta, sed relata, sed respectu sui fundamenti non est res, sed ratio tantum, & si est res, est eadem res cum suo fundamento, atque ideo omnes relationes diuinæ respectu naturæ diuinæ, vel essentiae, in qua fundantur, sunt eadem res, cum ipsa diuina essentia, vel natura.

Secundo differt modus accipiendi suppositum in diuinis, & in creaturis, quia quodlibet diuinum suppositum potest supplere vices cuiuslibet suppositi creati, sed nullum suppositum creatum potest supplere vices alicuius alterius suppositi, siue creati, siue increati; quod sic declaratur. Nam sic loquendum est de aliquo supposito, sicut loquimur de natura constituyente suppositum illud, quia nullum est suppositum, quod non constituatur per aliquam naturam: sicut ergo loquimur de natura diuina, sic debemus loqui de quolibet supposito constituto per talem naturam; Et quia natura diuina potest supplere vices cuiuscunque naturæ, quia quicquid potest natura diuina cum quacunque natura creata, potest sine illa natura creata; pari ergo ratione quicquid potest suppositum diuinum, cum quocun-

que supposito creato, potest sine illo supposito creato, propter quod, sicut natura diuina potest supplere vices cuiuscunque naturæ creatæ, sic quodlibet suppositum diuinum potest supplere vices cuiuscunque suppositi creati. Hoc ergo modo possumus intelligere quomodo *Verbum caro factum est*; id est, Dei Filius factus est homo; nam nihil est aliud Dei Filius assumere naturam humanam, & esse factum hominem, quam Dei Filius, vel suppositum Verbi, seu personam Verbi supplere vices suppositi, vel personæ humanæ creatæ; nam si natura illa non fuisset assumpta à Verbo, vel à supposito, vel à persona Verbi, constituisset de se quoddam suppositum, vel quandam personam creatam: assumpta autem à Verbo non constituit de se personam, vel suppositum creatum, sed sustentata est in supposito Verbi ab æterno in esse constituto. Hæc autem veritas huic veritati innititur, quia sicut natura diuina, ut dictum est, potest facere quicquid potest facere quacunque natura creata, sine illa natura creata, & hoc modo supplere vices cuiuscunque naturæ creatæ, sic quodlibet suppositum diuinum assumens hunc eundem modum ex sua uatura, potest supplere vices cuiuscunque suppositi creati, & sine supposito creato sustentare in seipso quacunque naturam creatam: propter quod natura illa, quæ de se constitueret suppositum, assumpta à Verbo non constituit suppositum, sed Verbum sustentans in se naturam illam, supplet vices illius suppositi, quod natura illa sibi derelicta, vel non assumpta constitueret; sic ergo est in suppositis diuinis.

Sed non est sic in suppositis creatis, nam cum suppositum creatum sequatur modum suæ naturæ constituentis ipsum, sicut suppositum diuinum sequitur modum naturæ suæ, cum nulla natura creata simpliciter; & absolutè possit supplere vices cuiuscunque alterius naturæ, siue creatæ, siue increatæ, nullum suppositum creatum poterit supplere vices alterius suppositi: est enim qualibet natura creata sic terminata, limitata, & circumscripta, contracta ad determinatum genus, & ad determinatam speciem, ut fines, & limites illos transcendere non possit, sed sem-

Dei Filium assumere naturam humanam, est, suppositum diuinum supplere vices suppositi humani.

Suppositum diuinum sequitur modum suæ naturæ, & quia natura diuina potest supplere vices cuiuscunque naturæ creatæ, ideo suppositum diuinum potest supplere vices cuiuscunque suppositi creati.

Natura creata non potest supplere vices alterius naturæ, neque, suppositum creatum valet supplere vices alterius suppositi.

Natura creata est limitata ad numerum, pondus, & mensuram, quomodo ineligatur.

per seruat suum numerum, quantum ad esse in genere, vel in prædicamento, suam mensuram quantum ad habere quidditatem specificam, & quantum ad esse in sua specie; & quia natura creata sic contracta & limitata simpliciter, & per omnem modum vices alterius naturæ supplere non potest, ideo nullum suppositum creatum, quod est constitutum in esse, per talem naturam, vices alterius suppositi cuiuscunque supplere non poterit.

Ex hac autem secunda differentia inter suppositum diuinum, & creatum, sequitur differentia tertia, quod quamuis in supposito diuino possit esse natura, non solum, quæ est accidens, sed etiam, quæ est substantia, non constituens tale suppositum, prout est in supposito Verbi natura humana, quæ est substantia non constituit suppositum Verbi, sed sustentatur in tali supposito iam in esse constituto; in nullo tamen supposito creato potest esse natura, quæ est substantia non constituens tale suppositum. Erit ergo hæc regula generalis in omnibus puris creaturis, quod in hoc differt substantia ab accidente, quod substantia semper constituit suum suppositum, accidens autem nunquam constituit suum suppositum, sed semper sustentatur in supposito iam in esse constituto.

Quarta autem differentia inter suppositum diuinum, & creatum poterit assignari, quia suppositum creatum semper est totum reale in sua natura, & semper addit aliquem modum realem supra suam naturam, propter quod tale suppositum nunquam est ita simplex, sicut sua natura. Ex quo sequitur, quod nulla natura creata prædicatur in abstracto de suo supposito, propter quod dici non potest, quod humanitas sit homo, vel humanitas sit Sortes; conceditur tamen ratione simplicitatis, & identitatis, quod Deitas sit Deus, & quod Deitas sit quodlibet suum suppositum, quod constituit in esse; nam Deitas est Pater, Filius, & Spiritus Sanctus.

Duo ergo requiruntur ad hoc, quod natura in abstracto prædicetur de supposito, videlicet quod illud suppositum sit diuinum, & quod sit constitutum in esse per illam naturam, & ideo de nullo puro homine prædicatur natura in abstracto, quia nullus

Ad hoc vt natura prædicetur in abstracto de supposito duo requiruntur.

Aegj. super iij. Sent.

A purus homo potest dici suppositum diuinum, etiam de ipso supposito Verbi non prædicatur humanitas in abstracto, licet de eo prædicetur Deitas in abstracto: bene enim dictum est, quod suppositum Verbi est sua Deitas, sed non est bene dictum, quod tale suppositum sit sua humanitas, quia in humanitate est compositio materiæ, & formæ, substantiæ, & accidentis; sed quodlibet suppositum diuinum, vt diuinum est, ita est simplex, sicut sua Deitas; propter quod quodlibet diuinum suppositum potest dici sua Deitas, quia in diuinis, sic est simplex persona, vt essentia.

B Aduertendum autem, quod cum assignatae sint quatuor differentiae, inter suppositum diuinum, & creatum, possumus eas sic reducere ad inuicem, quod differentia tertia reducitur ad secundam; nam ideo natura substantialis potest esse in supposito diuino non constituens ipsum in esse, quod non contingit supposito creato, quæ fuit differentia tertia inter hoc suppositum, & illud, quia suppositum diuinum potest supplere vices cuiuslibet suppositi creati, sed nullum suppositum creatum potest supplere vices cuiuscunque suppositi, siue creati, siue increati, quæ fuit differentia tertia. Et sicut differentia tertia reducitur ad secundam, sic differentia quarta potest reduci ad differentiam primam; nam de diuino supposito prædicatur natura diuina in abstracto, & non de creato, quæ est differentia quarta: si bene considerentur quæ dicta sunt, patet, quod hæc differentia quarta sequitur ex prima, quia omne suppositum creatum est quid compositum, & constituitur in esse per aliquod absolutum; sed suppositum diuinum, siue increatum est quid simplex, & constituitur in esse per relationem, quæ sic distinguit, quod non componit; propter quod suppositum diuinum est ita simplex, sicut sua essentia, vel natura, nullum autem suppositum creatum est sic simplex, sicut sua essentia, vel natura, & quia hæc fuit prima differentia, patet, quod differentia quarta reducitur ad primam, sicut tertia ad secundam.

Relatio diuina distinguit, & non componit.

Sed dices, quod etiam in supposito diuino, vel in supposito Verbi humanitas, quæ est sua natura, non prædicatur de ipso in abstracto, quia non est bene dictum,

Obiectum

V etum,

etum, quod Verbum sit humanitas, licet sit bene dictum, quod Verbum sit homo. Deitas ergo prædicatur de Verbo in concreto, & in abstracto, quia Verbum est Deitas, & est Deus, sed humanitas prædicatur de Verbo in concreto, sed non in abstracto, quia Verbum est homo, sed non est humanitas. Potest autem solui hæc obiectio per iam dicta, nam dictum est, quod duo requiruntur ad hoc, ut natura de suo supposito prædicetur in abstracto, Primum est, ut illud suppositum sit diuinum, quia de nullo supposito creato prædicatur sua natura in abstracto. Secundum est, ut illa natura, quæ prædicatur de ipso, faciat ad constitutionem eius. Si ergo suppositum Verbi comparemus ad naturam diuinam, inuenimus ibi vtrumque; nam suppositum Verbi est suppositum diuinum, & increatum, & natura diuina est de constitutione ipsius; sed si suppositum Verbi comparemus ad naturam humanam, est ibi vnum, & non aliud: nam suppositum Verbi est suppositum diuinum, & increatum, sed natura humana non est de constitutione eius. Verum quia hoc dictum non exprimit sufficienter causam eius quod queritur, respondebimus ad obiectionem factam, assignando causam. Nam causa, quare natura aliqua in abstracto non prædicatur de suo supposito, est compositio; nam si esset omnino simplex natura, & suppositum semper, etiam in abstracto natura prædicaretur de supposito, & è conuerso; cum ergo sit vera, & realis compositio in natura humana, non prædicabitur de suo supposito in abstracto, siue illud suppositum sit diuinum, quia Verbum non est sua humanitas, siue sit suppositum creatum, quia multo magis nullus purus homo est sua humanitas.

Solutio.

Causa quare natura aliqua non prædicatur de suo supposito est compositio

Quod suppositum diuinum à sua natura habeat per se esse, & à relatione distinctionem ab alijs suppositis, tripliciter ostenditur

Vterius dubitaret aliquis; Vtrum præter has quatuor differentias sit dare aliam differentiam quintam, inter suppositum diuinum, & creatum; Respondeo dicendum. Potest adhuc quinta differentia assignari, quia suppositum diuinum, ut supra compendiosè tetigimus ex sua natura habet, quod habeat per se esse; ex sua vero proprietate relatiua, siue relatione habet, quod habeat distinctum esse ab alijs diuinis suppositis. Quod possumus

A tripliciter declarare: Primo ex differentia naturæ diuinæ ad suum esse: Secundo ex solitudine diuinæ naturæ, & cuiuslibet rei absolutæ in Deo: Tertio ex pluralitate diuinorum suppositorum.

Prima via sic patet; nam diuina natura est ipsum esse simplex, & separatum, vbi nulla est compositio, nulla materialitas, nulla potentialitas, sed est actus purus, quod non contingit de aliqua creatura. Nam (ut dicitur in libro de causis) ipsa intelligentia habet suum hyliachim, idest suum materiale, vel suum potentiale, quia non est actus purus, sed est composita ex potentia & actu, vel ex essentia, & esse; natura ergo diuina est idem, quod ipsum suum esse, & quia nihil cõpetit rei ita per se, sicut illud, quod est idè ipsi rei; omnino ergo naturæ diuinæ competit per se esse, quia per se competit ei suum esse.

B quia non est actus purus, sed est composita ex potentia & actu, vel ex essentia, & esse; natura ergo diuina est idem, quod ipsum suum esse, & quia nihil cõpetit rei ita per se, sicut illud, quod est idè ipsi rei; omnino ergo naturæ diuinæ competit per se esse, quia per se competit ei suum esse.

Secunda via ad hoc idem sumi potest ex solitudine diuinæ naturæ, siue cuiuslibet rei absolutæ in Deo: nam in diuina Scriptura aliquando inuenimus Deum esse solum, iuxta illud Deuter. 31. *Videte, quod ego sim solus, & non sit alius Deus præter me*: aliquando dicimus eum non esse solum, quia *nullius sine socio est iucunda possessio*, ergo summi boni possessio, quæ est in Deitate non esset iucunda sine societate, quantum ergo ad essentiam, & ad res absolutas est ibi solitudo, quia nõ est ibi nisi vna simplex essentia, & vna res absoluta, de qua ait Aug. lib. 7. de Trinit. c. 2. *Si essentia diceretur ad aliquid, essentia non esset essentia*. quantum ergo ad essentiam, & quantum ad rem absolutam in diuinis est solitudo, quia diuina essentia, & quodcunque ibi absolutè dictum, est solum, quia non est cum alio absoluto, nec in alio absoluto, nec per aliud absolutum: & quia hoc est per se esse, & solum esse, nec cum alio, nec per aliud, nec in alio, ideo potissimè essentiæ diuinæ competit, quod sit sola, & quod habeat esse per se. Quando ergo inuenimus, quod Deus dicitur solus, referendum est hoc ad essentiam, quod patet ex authoritate allegata; nã cum dicitur: *Videte, quod ego sim solus*, statim subditur de nomine significante essentiam, & *non sit alius Deus præter me*; sed quãdo inuenimus Deum non esse solū, quia Dei Filius, qui erat verus Deus, dicebat

Deuter. 31.

Boet.

Quomodo Deus dicitur solus, & associatus.

Tom. 3.

Quid sit esse per se.

1079. c. 3.

10.8. *Qui misit me, mecum est, & non reliquit me solum*, referendum est ad personas. Habere ergo per se esse, idest habere esse, nec cum alio, nec in alio, nec per aliud absolutum, competit diuinis personis ratione essentiae, vel naturae.

Benè ergo dictum est, quod diuinis personis, vel suppositis ex sua natura, quae est ipsum esse, competit per se esse, in quo differunt supposita diuina à suppositis creatis, quia supposita creata habent naturam constituentem ea, quae non sunt suum esse, & cui non competit per se esse, ideo si talia supposita habent per se esse, hoc non est ex sua natura, sed ex proprietate, quae est ipsum per se esse, quia hoc est proprium supposito etiam creato, prout distinguitur à sua natura etiam creata, quod talis natura non per se, sed in suo supposito habeat esse: ipsum verò suppositum etiam creatum habet per se esse; nam ipsis suppositis etiam creatis competit, quod sint per se substantiae. de quibus loquitur Philos. in prædicam. *Omnia sunt in primis*, videlicet accidentia propria, species, & genera, & *destructis primis, impossibile est aliquid aliorum remanere*; sicut ergo proprium naturae creatae est habere esse in alio, ita proprium est etiam suppositis creatis habere esse per se.

Tertia via ad hoc idem sumi potest ex pluralitate diuinorum suppositorum, quia vt patet per August. lib. de Trin. c. vlt. *Omnis vnitas in diuinis est ex parte absoluti, siue essentiae, & omnis pluralitas est ex parte relationis*, ideo quicquid in diuinis dicitur pluraliter, ad relatiua est referendum, vt cum dicit Christus pluraliter, *Ego & Pater vnus sumus*, quia non dicit, sum, simpliciter, sed dicit, *sumus*, pluraliter ad Patrem, & Filium est referendum, qui sunt plura relatiuè, & non substantialiter: & cum dicit pluraliter, *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus*. de tota Trinitate potest intelligi, qui sunt tres relatiuè, non substantiuè. Ipsi ergo substantiae in diuinis, & cui libet absoluto, quia quodlibet absolutum in diuinis est idem, quod ipsa substantia, competit subsistere, idest per se esse: per relationes autem in diuinis est omnis plurificatio, omnis distinctio, & quaecunque dicuntur ibi plura esse: possumus autem

Aegid. super iij. Sent.

A ad hoc adducere auctoritatem Augustini lib. 7. de Trin. c. 4. vbi probat, quod idem est in Deo subsistere, & esse; non est autem idem esse, & Patrem esse: ait enim: *Non autem aliud est Deo esse, aliud subsistere, sicut est aliud Deo esse, aliud est Patrem esse*: Et subdit: *Quod enim est*, idest, quod subsistit, *ad se dicitur*, Pater autem dicitur ad Filium, & Dominus ad seruum. Itaque cum dicatur lib. 7. de Trin. c. 1. *Sicut à sapientia est sapere, à potentia posse, sic ab essentia esse*; si ergo in Deo est idem subsistere, & esse, sicut à natura, & ab essentia in diuinis sumitur esse, à natura, & ab essentia in diuinis sumitur subsistere, quod idem est, quod per se esse: licet ergo in diuinis non sit idem esse, & Patrem esse, idem tamen est ibi & subsistere, & per se esse, quae omnia patere possunt per Aug. lib. 7. de Trin. c. præassignato. Redeamus ergo ad propositum, & dicamus, quod subsistere, & per se esse, competit Deo ex sua natura, quae non habet in alio, nec cum alio, nec per aliud, esse per se.

Sed dices, quod natura diuina habet in alio, & cum alio esse, quia habet esse in suis suppositis, & cum suis suppositis. Sed sic obijciens ignorat vim verborum. Nam supposita in diuinis dicuntur relatiuè, & per relationes plurificantur. Relatiua autem comparata ad seipsa habent distinctionem, sed comparata ad suum fundamentum, quod est ipsa Diuina essentia, non habent aliam, nec distinctionem, sed sunt ipsa diuina substantia; vel aliter facerent compositionem in Deo, & in diuina essentia, quod est contra commune dictum. Nam communiter dicitur, quod relationes diuinae ita faciunt distinctionem suppositorum, vt non faciant compositionem, nec in suppositis, nec in substantia; sed est ita simplex diuinum suppositum, sicut ipsa substantia.

D Esse ergo diuinam substantiam, vel naturam in diuino supposito, vel suppositis, non est eam esse in alio, vel in alijs, sed est eam esse in seipsa, & per seipsam, & cum seipsa. Sic ergo dicendum est de subsistere, vel de per se existerere, vel de per se esse, vel de esse ad se in diuinis. Sed si quis vellet omninò accipere per se esse, prout est idem, quod distinctum esse; tunc certum esset, quod cum omnis distinctio in

Tom. 3.

D. P. Aug. lib. 7. de Trin. c. 4.

Esse & subsistere in diuinis sumitur à natura.

Obiectio.

Solutio.

Relatiua respectu fundamenti dicuntur distincta, nec distinctio; sed bene respectu suorum oppositorum.

Naturam diuinam esse in supposito, vel suppositis, non est esse in alio, vel in alijs, sed est ipsa esse in seipsa, per seipsam, & cum seipsa.

Arist. in prædic. subst.

Est proprium suppositi creati habere esse per se, & naturae creatae in alio.

Tom. 3.

Do. c. 10.

diuinis sit per relationem, sic per se esse, prout est idem, quod distinctum esse; non esset per diuinam substantiam, sed per relationes; Verum hoc modo non est conformare se verbis Augustini dicentis: *In Deo idem est subsistere, & esse*: non est autem idem esse, & Patrem esse. Quantum ergo ad principalem quaestionem patet, quod non secundum eundem modum accipitur suppositum in diuinis, & in creaturis.

RESP. AD ARGVM.

Proprietates duplex, relatiua, & absoluta: suppositum creaturæ constituitur per proprietatem absolutam: diuinum autem per relatiuam, cui magis competit esse, quam cui libet substantia creaturæ.

Ad primum dicendum, quod natura cum proprietate constituit suppositum in diuinis, & in creaturis, sed non eodem modo hoc est; quia in diuinis natura constituit suppositum cum proprietate relatiua; in creaturis autem cum proprietate absoluta: Nec propter hoc minus habet, immò plus habet de stabilitate, & immobilitate suppositum diuinum, quam suppositum creaturæ; quia plus habet immobilitatis, & stabilitatis proprietas relatiua, vel relatio in diuinis, non solum quantum accidens, sed etiam quantum quacunque substantia in creaturis.

Ad secundum dicendum, quod actiones, de quibus loquitur argumentum, in diuinis sunt quaedam relationes; quia nulla distinctio est in diuinis, nisi per relationes; iuxta illud Augustini lib. 15. de Trinit. cap. 14. *Filius est idem, quod Pater, non tamen est Pater, quia iste Filius, ille Pater*, ideo gigni, & gignere, & procedere, per quæ est distinctio personarum, licet significant per modum actionis, & passionis, in se, prout distinguunt personas, sunt relationes quædam: vt quia Pater gignit, Filius gignitur, refertur Filius ad Patrem, sicut genitus ad gignentem. In creaturis ergo gignere, & gigni non solum relationes, sed veras actiones, & passionis importare possunt: & tunc idem sequitur, quod prius, videlicet, quod non eodem modo accipitur suppositum in diuinis, & in creaturis: Quia in diuinis accipiuntur supposita, per proprietates relatiuas; in creaturis verò possunt accipi, & accipiuntur per proprietates absolutas.

Ad tertium dicendum, quod incom-

unicabilitas in diuinis nunquam est per substantiam, vel per aliqua absoluta, sed semper est per aliqua relatiua: propter quod nihil contra nos arguit argumentum.

Incommunitas in creaturis est per absoluta: in diuinis per relatiua.

Ad quartum patet etiam solutio per iam dicta, quia res naturæ, prout est idem, quod suppositum, in diuinis non est res absoluta, sed relata: sunt enim in diuinis tres res, quibus fruendum est, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, non tres res absolute, sed relate, non tria aliquid, sed tria ad aliquid.

Res duplex relata, & absoluta: res naturæ in diuinis est relata: in creaturis est absoluta.

B

ARTIC. II.

Quare in Christo sit facta vnio in persona, non in natura, & utrum aliquo modo negari, & aliquo modo concedi possit. Conclusio. Vnio est facta in persona immediate: & in natura mediante persona.

D. Thom. 4. p. q. 2. art. 1. & 2. & Authores supra citati.

SECUNDO causa breuitatis queritur sine argumentis, quare in Christo dicatur facta esse vnio, non in natura, sed in persona, & utrum possit aliquo modo negari, vnionem factam esse in persona, & aliquo modo concedi dictam vnionem factam esse in persona.

RESOLVTIO.

Vnio in Christo non est facta in natura, quia natura humana non est eadem cum natura diuina: nec per mixtionem: nec per informationem: nec per conuersionem: sed est facta in persona, quia in eo non est, nisi vna persona diuina, quæ si dicatur consumpsisse personam humanam, id fuit impediendo ipsam: ad quam personam diuinam est ipsa vnio immediate terminata: mediate autem ad naturam.

RE-

D. P. Aug. lib. 15. de Trin. c. 14.

Gigni, gignere, & procedere dupliciter considerantur, vel in se, vel vt distinguunt personas, primo modo significant per modum actionis: secundo modo sunt relationes: in creaturis autem non ita.

RESPONDEO dicendum, quòd in Christo non dicitur facta esse vnio in natura, quia non est in Christo vna sola natura: Nam natura humana non est vna, & eadem cum natura diuina: nec per conuersionem, sicut natura cibi conuertitur in naturam cibati: nec per mixtionem, sicut ex quatuor elementis fit vna natura mixti; nec per informationem sicut ex materia, & forma fit vna natura, tertia totius compositi. Non est in Christo facta vnio in natura, quia non est in Christo vna natura tantum. Secundò non est facta in Christo vnio in natura, quia nullo modo potest concedi, quòd ibi natura consumpsit naturam, sed quilibet natura manet in Christo cum suis proprietatibus, iuxta illud Damasc. lib. 3. c. 3. quod natura humana, & diuina in Christo seruant suas differentias, & suas proprietates, quia quod creabile, manet creabile; & quod increabile, increabile: & quod mortale, mortale; quod immortale, immortale; & sic de proprietatibus, & differentijs alijs. Tertio non potest simpliciter concedi, talem vnionem esse factam in Christo, in natura, quia, cum in Christo sit natura, & persona, illa vnio non dicitur esse facta in natura, quia non immediatè terminata est ad naturam, & mediante natura ad personam.

Sicut ergo tripliciter ostendimus in Christo non esse factam vnionem in natura; sic possumus tripliciter ostendere in Christo factam esse vnionem in persona. Primo, quia non est ibi nisi vna persona. Secundo, quia possumus concedere ibi personam consumpsisse personam: nam, vt scripta communia dicunt (verba sunt Innocentij) In Christo persona consumpsit personam, quæ consumptio non est intelligenda per destructionem, quod ibi persona destruxerit personam; quia non destruitur, nisi quod est, numquam autem in Christo fuerunt duæ personæ; sed hæc consumptio potest intelligi per impeditionem. Nam quia natura humana est assumpta à Verbo, & per illam assumptionem, sustentata est illa natura in persona Verbi, ex hoc impedita est natura illa, ne constituat personam, quæ non

Aegid. super iij. Sent.

A assumpta, vt supra patuit, constituisset personam. Tertio dicitur talis vnio facta esse in persona, quia immediatè terminata est ad personam, & mediante persona facta est vnio in natura: Hoc est ergo, quod dicitur in Symbolo. *Vnus autem est Christus, non confusione substantiæ, sed vnitæ personæ*: igitur cum persona Verbi, ad quam immediatè terminata est vnio naturæ humanæ, non fit sine sua natura diuina, non potuit vnio naturæ humanæ immediatè ad naturam terminari diuinam, nisi mediante persona diuina id fieret: atque ita dicitur ibi facta esse vnio in persona.

Verùm, quia quæstio proposita etiam quærit, Vtrum possit aliquo modo negari, vnionem factam in persona, & aliquo modo concedi, vnionem factam esse in natura; ideo sciendum, quòd de vnione facta in Christo possumus loqui tripliciter: primo quantum ad constitutionem: secundo quantum ad coniunctionem: tertio quantum ad sustentationem.

Si ergo loquamur de illa vnione quantum ad constitutionem vel diuinæ naturæ, vel diuinæ personæ, sic neganda est talis vnio, & in natura, & in persona: Nam ex illa vnione non est constituta diuina natura, nec diuina persona, nec aliqua persona; quia nullam personam constituit natura humana in Christo, sed solum sustentata est in persona Verbi ab æterno in esse constituta.

Sed si loquamur de tali vnione secundo modo quantum ad coniunctionem, sic possumus dicere, quòd per talem vnionem facta est coniunctio naturæ humanæ tam ad personam diuinam, quam ad naturam diuinam: aliter tamen, & aliter, quia per talem vnionem facta est coniunctio ad diuinam personam immediatè, & mediante persona diuina facta est coniunctio ad naturam diuinam, non simpliciter immediatè, sed mediante persona diuina.

Tertiò possumus loqui de huiusmodi vnione quantum ad sustentationem; nam cum natura humana sit natura creata, & sit natura substantialis, siue sit natura, quæ est quædam substantia quantum est de se, apta nata constituere personam; si

V 3 autem

Questionis
propositæ
intelligen-
tia.

De vnione
facta in
Christo tri-
pliciter lo-
qui possi-
mus.

In Christo
persona cō-
sumpsit per-
sonam: quo-
modo intel-
ligatur.

Natura humana in Christo, si non fuisset impedita à Verbo, non constituit personam.

Suppositum diuinum in Christo habet omne illud, quod habuisset suppositum humanum, si fuisset.

Natura diuina est facta homo: non est prædicatione formæ: sed per identitatem.

autem in Christo non constituit personam, hoc est, quia per assumptionem à persona Verbi est natura humana in Christo impedita, & constituat personam, quæ non assumpta, & separata à Verbo constituit personam. Non ergo talis natura humana est assumpta ad unitatem personæ Verbi, nisi persona Verbi suppleat vices illius suppositi: Verbum ergo, supplendo vices illius suppositi, quod constituit natura illa humana, si non fuisset assumpta ab eodem Verbo, habuit, & habet in se omne illud, quod haberet in se præfatum suppositum; & quia si natura humana assumpta à Verbo constituit suppositum, suppositum illud verè fuisset homo, & verè fuisset filius hominis, ideo Verbum verè est homo, & verè est filius hominis; & quia Verbum de se est verè Deus, & verè est Filius Dei; ideo ex hoc factum est, vt idem sit homo, & Deus, & idem sit filius hominis, & Filius Dei, per quod tanta gratia facta est homini, qua maior cogitari non posset. Hoc ergo septimo modo facta est vnio humanæ naturæ ad Deum in persona, non in natura; quia illa vnio specialiter, & singulariter terminata est ad personam, vel suppositum Verbi, vt persona, vel suppositum Verbi, quatenus est distinctum à supposito Patris, & Spiritus Sancti dicatur incarnatum, & factum homo: Si autem diuina natura dicitur facta homo, hoc non est prædicatione formæ, sed prædicatione per identitatem; quia diuina natura est eadem res, & illa res, quæ est Dei Filius. Benè ergo dictum est, vt Magister dicebat in distinctione præcedenti, quod natura diuina non sic dicitur esse homo, vel facta homo, sicut Filius Dei.

Aduertendum autem, quod quia suppositum Verbi, est suppositum distinctum, & est suppositum, vel persona alia à persona Patris, & Spiritus Sancti, etenim ad vtramque huiusmodi personam habet oppositionem relatiuam; non autem habet sic distinctionem, & alietatem ad naturam diuinam, ad quam non opponitur relatiuè; quia natura diuina nec gignit, nec gignitur, nec procedit; ideo licet modo, quo dictum est possit concedi, quod

A natura diuina sit incarnata, vel facta homo, nullo tamen modo debet concedi, quod Pater, vel Spiritus Sanctus sit incarnatus, vel factus homo.

ARTIC. III.

Quomodo conueniant tres opiniones, quas recenset Magister in littera.

B Diligenter nota duas à Magistro recensitas sententias, primam nimirum & tertiam, quarum sensum, & positiones distinctè, & ordinatè noster Aegidius hic recenset, non tam opiniones debere nuncupari, quam hæreses, ad damnata Nestorij, & sequacium dogmata pertinentes, vt colligitur ex epistola Cyrilli ad Nestorium ipsum, & altera ad Acacium, quæ est 14. Secunda verò opinio, seu potius sententia, quam secundo loco refert, proculdubio Catholicam Fidem complectitur, quam idem Aegidius in sequentibus pluribus Articulis profequitur, & hic nuncupat Fidei consonam. Nihilominus omnes istas tres positiones eodem nomine opinionis nuncupant quoque hoc loci D. Thomas. D. Bonauent. Henricus Gori chen. Io. Scot. Durandus, Paulus Franzottus, & ferè omnes Antiqui, qui Magistri litteram explicarunt.

TERTIO, etiam causa breuitatis, quæritur sine argumentis de tribus opinionibus tactis in littera, quomodo conueniant illæ tres opiniones, & quomodo differant, & quid vnaquæque illarum opinionum ponit, vel quod idem est, quæ dicenda sint esse propria vnicuique illarum.

RESOLVTIO.

D Prima opinio Antiquorum de incarnatione ponit Verbum assumpsisse quandam substantiam resultantem cum supposito, ex anima rationali, & carne. Secunda dicit ex anima, & carne non resultasse substantiam, quæ est homo, & suppositum, vt dicebat prima opinio, sed humanitatem, & naturam, & hanc Verbum assumpsisse, quæ est Catholicorum sententia. Tertia opinio asserit Verbum assumpsisse animam, & carnem, non vt sunt ad inuicem vnita. Referuntur sex propria cuiuslibet opinionis, ac differen-

ferentia inter illas : & malè dicta in prima, & tertia, refelluntur.

RESPONDEO dicendum, quòd præsentem quæstionem ideo proposuimus secundum præfatum modum, & ordinem, quia de dicta quæstione scripta communia, dicto modo, & ordine determinant; primò enim assignant illarum trium opinionum conuenientias: secundò differentias: tertio, & vltimò tradunt, quod vnaquæque trium illarum opinionum ponit, & quæ sunt propria vnicuique tali opinioni. Sed, vt apparet, ordo dictorum communium est retrogradus, & non necessario commutatus. Nam qui vellet assignare differentias inter hominem, & bruta, primò deberet assignare, quæ sunt propria vtrorumque, hominis scilicet, & brutorum. Secundò ex proprijs assignandæ essent differentia, quia propria, vt propria semper faciunt differre. Vltimò possunt assignari conuenientia; & ideo hoc ordine procedemus, quia primò assignabimus quidquid vnaquæque illarum trium opinionum ponit, & quæ sint propria vnicuique illarum opinionum: postea ex eis procedemus ad alia.

Aduertendum ergo, quod prima opinio de incarnatione Verbi in hoc consistit, & hoc ponit, quòd Christus assumpsit animam rationalem, & carnem simul ad inuicem vnitas, & coniunctas, ita, quod non fuit ordo temporis, licèt fuerit ibi alius ordo, vt supra diffusius dicebatur. Ex hac autem vnione, vel coniunctione animæ rationalis ad carnem, secundum hanc primam opinionem, resultat quædam substantia, quæ congruè potest dici homo: & quia per assumptionem huiusmodi substantiæ, quæ congruè potest dici homo, Christus, vel Dei Filius factus est talis substantia, ideo factus est homo.

Possumus autem assignare sex, quæ sunt propria huic opinioni. Primum est, quòd Dei Filius assumpsit hominem, quia si assumpsit illam substantiam, quæ congruè potest dici homo, consequens est, quod assumpsit hominem. Secundum est, quòd in Christo sunt duo supposita; nam cum homo stet, & supponat pro supposito humano, si Christus assumpsit hominem,

A assumpsit suppositum humanum, & sunt in eo duo supposita, videlicet suppositum increatum, quod est Dei Filius, & creatum, quod est illa substantia assumpta. Tertium est, quòd Christus est duo neutraliter, licèt sit vnus masculinè: potest enim assignari differentia inter suppositum, & personam; quia persona semper sonat dignitatem quandam; si ergo in aliquo sunt duo supposita, secundum hanc opinionem primam, si vnus sit dignius alio, illud dignius dicetur persona. In Christo ergo ex hac opinione est vnus persona tantum ratione dignitatis vnus suppositi increati, & propter vnitatem personæ Christus dicetur vnus masculinè; sed dicetur duo neutraliter, propter dualitatem suppositorum. Sunt autem per hanc eandem opinionem in Christo duo supposita, licèt vnus sit nobilius altero, ratione cuius, est ibi vna persona tantum. Quartum est, quod in illa assumptione, & incarnatione assumens est assumptum; nam si Dei Filius assumpsit hominem, & est homo, ergo assumens est assumptum, vel quod idem est, assumptum prædicatur ibi de assumente. Quintum est, quod Dei Filius, propriè loquendo non est homo suppositione; sed est homo implicatione; nam cum homo sit assumptus, & homo sit illa substantia, quæ facit suppositum humanum, consequens est, quod hæc non fuit vera formaliter, Dei Filius est suppositum humanum, sed erit vera per implicationem; quia per assumptionem implicat in se illam substantiam assumptam, quæ est suppositum humanum. Expositoriè igitur se habet hæc loquutio, Dei Filius est homo, vel suppositum humanum: id est per assumptionem est illa substantia, quæ est homo, vel suppositum humanum. Sextum est, quòd ea, quæ sunt Dei Filij non dicuntur de illo homine, nec è conuersò, nisi per implicationem, vt si dicatur, quòd filius Virginis, vel homo ille est æternus, id est, est ille homo, qui est æternus. Et si dicatur, Dei Filius est passus, id est, est ille, qui est passus, propter quod nomina adiectiua propria homini, non dicuntur de Dei Filio, sed substantiua, per implicationem suppositi dici possunt de vtroque.

Ponunt autem aliqui exemplum de diui-

Ordo opinionis communis in hac quæst.

Ordo Aegridij in hac quæst.

Prima opinio, quæ ponit Magister in littera, recensetur, & eundem errores aperitur.

Sextus propria huic primæ opinionis, quæ non est qui bus plurima sunt, falsa, & implican-
tia.

diuina substantia respectu diuinorū suppositorum, quia non concedimus hanc propositionem, quia diuina essentia est generans, est nomen adiectiuū, sed benè concedimus istā, diuina essentia est Pater, quia Pater est nomen substantiuum, & quia diuina essentia est Pater, cum Pater sit nomen substantiuum, concedimus de diuina essentia adiectiuum cum expositione; Non enim dicemus est generans simpliciter, sed secundum quod est ille, qui est generans, quia est Pater. Sic & in proposito concedimus secundum hanc opinionem, quod Dei Filius est homo, sed nō potest in illa concedi adiectiuum, quod Dei Filius sit passus, & si concedatur, hoc erit cum expositione, quod est ille, qui est passus. Et sic è conuersò, secundum hunc modum concedimus, quod homo ille est Dei Filius, sed si concedamus adiectiua competentia Dei Filio, vt quod homo ille sit æternus, hæc erit cum expositione, quia est ille, qui est æternus, vel est ille, qui creauit stellas.

Confutatio
primæ opi-
nionis.

Habita ergo sunt sex, quæ propria possunt dici huic opinioni; sed diu laborare circa talia est inutile. Nam cum de ratione suppositi sit, quod sit per se existens, assumptio repugnat supposito, & quod duo per se existentia, vel quod duo supposita, vnum possit prædicari de alio, quod ponit prima opinio, est opposita implicare.

Secunda o-
pinio.

His autem explicatis restat exequi de opinione secunda, quæ in hoc consistit, quod Verbum assumpsit animam rationalem vnitam, & coniunctam carni; quod etiam dicebat opinio prima. Sed differt hæc opinio secunda à prima, quia prima dicebat, quod ex illa coniunctione, & vnione resultabat quædam substantia, quæ erat homo, & quæ erat suppositum. Hæc autem, quod ex tali coniunctione non resultat substantia, quæ est homo, sed quæ est humanitas; nec resultat substantia, quæ est suppositum, sed quæ est natura.

Sexta propria
secundæ o-
pinionis.

Possimus autem huic opinioni sex propria assignare. Primum est, quod Dei Filius non assumpsit hominem, sed humanitatem. Secundum est, quod Dei Filius non assumpsit humanum suppositum, sed humanam naturam. Tertium est, quod in

A Christo non sunt plura supposita, sed plures naturæ. Quartum est, quod assumens non est assumptum, quia assumens est diuinum suppositum, sed res assumpta est humana natura. Et ideo nō cogamur concedere, quod assumens sit assumptum, non concedimus simpliciter loquendo, quod homo sit assumptus, sed quod natura humana est assumpta: Et si inueniatur aliquando, quod homo sit assumptus, quod videntur sonare verba Psalm. *Beatus quem elegisti, & assumpsisti*: etiam si expressè dicatur, homo assumptus, & beatus: ibi homo, non stabit pro supposito, sed pro natura: Exponetur enim ibi homo, idest humana natura, vt planè patet per Magistrum circa finem præcedentis 5. distinctionis. Quintum est quod verè, & simpliciter est ibi communicatio idiomatum, non solum quantum ad substantia, vt quod filius hominis est Filius Dei, & quod homo ille est Deus, sed etiam quantum ad adiectiua, quia ea quæ sunt Dei attribuuntur illi homini. Nam cum esse æternum, creare stellas, per se conueniant Deo, verè hæc attribuuntur illi homini, quod est æternus, & creauit stellas; & è conuersò, ea, quæ sunt hominis attribuuntur Deo, quia Dei Filius, qui est verus Deus, fuit crucifixus, passus, & mortuus. Sextum est, quod quia humana natura assumpta à Verbo, non significat quid subsistens, sed in ea subsistit diuina persona. Ideo proprium videtur huic opinioni, quod diuina persona ante incarnationem erat simplex, quia nou subsistebat nisi in vna natura, & substantia; post incarnationem est composita, quia subsistit in duabus naturis, & in tribus substantijs.

D Hæc autem secunda opinio est concors Fidei Christianæ. Nam prima quinque quæ assignauimus huic opinioni propria, nullum dubium habent, & ea omnia tenet Fides Catholica. Hoc autem sextum, quod persona Verbi ante incarnationem erat simplex, post incarnationem sit composita, aliquod dubium habet. Nam quod ille, qui est omnino immobilis, *apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio*, aliquando fuerit simplex, & postea compositum, videtur rationi dissonum. Sed de hoc in sequentibus

Non conce-
ditur simpli-
citer, quod
homo sit as-
sumptus, sed
quod natura
humana est
assumpta.

Psalm. 64.

Communi-
catio idio-
matum in
Christo nō
solum quan-
tum ad sub-
stantia, sed
etiam quan-
tum ad adie-
ctiua.

Secunda o-
pinio con-
cordat: est
Fidei Chri-
stiana.

Dubium. An
persona Ver-
bi post in-
carnationem
sit compo-
sita.

Iac. c. 1.

ribus dum disputabimus de pertinentibus ad opinionem secundam, specialem de hoc mouebimus quæstionem.

Tertia opinio.

Enarratis proprijs, & specialibus pertinentibus ad opinionem primam, & secundam, volumus narrare propria, & specialia pertinentia ad tertiam opinionem, quæ in hoc consistit, quod persona Verbi assumpsit animam rationalem, & carnem, sicut duæ aliæ opiniones dicunt, tamen non assumpsit eas vnitas, & coniunctas ad inuicem, ita quod nulla vna, & eadem substantia, vel natura resultet ex eis. Rursus, duo prædicta aduenerunt personæ Verbi, sicut vestimentum aduenit, vel contingit ipsi vestito.

Sex propria certæ opinionis.

Possumus autem huic tertie opinioni sex propria, & specialia assignare. Primum est, quod ex assumptione animæ, & carnis nõ resultauit aliquod suppositum, propter quod in incarnatione Verbi non est aliquid suppositum assumptum, vt dicebat opinio prima. Secundum est, quod non solum ex incarnatione Verbi non est assumptum aliquod suppositum, sed etiam non est assumptum aliquod compositum, constitutum ex anima, & carne, quia ponit hæc opinio animam, & carnem non esse assumptas, vt coniunctas, & vnitas ad inuicem, vt possit inde aliqua substantia composita resultare, in quo differt hæc opinio non solum à prima, sed etiam à secunda, quia quælibet earum ponit quandam substantiam compositam esse assumptam. Tertium autem, quod est proprium, & speciale huic opinioni, est, quod natura humana non est assumpta à Verbo, quia nec anima, nec caro non coniunctæ ad inuicem, vt ponit ista opinio, sunt humana natura, sed sunt partes eius: In quo specialiter differt hæc opinio à secunda opinione, quæ ponit partes humanæ naturæ non diuisas, sed ad inuicem coniunctas esse assumptas. Quartum est, quod Christus non est homo propter humanitatem, sed propter partes humanitatis, quia secundum hanc opinionem, Christus non habet in se humanitatem, nisi in quantum sunt partes humanitatis, sicuti diceretur aliquis habere domum, scilicet partes domus ad inuicem non coniunctas, nec componentes domum: in quo etiam ista opinio specialiter differt a

A secunda. Quintum est, quod anima, & caro assumptæ à Verbo non pertinent ad personalitatem Verbi, sed extrinsecus se habent ad ipsam; in quo differt hæc opinio tertia à prima, & secunda. Sextum est, quod anima, & caro assumptæ à Verbo non prædicantur de ipso in eo, quod quid, sed in quo modo se habent, quia accidentaliter se habent ad Verbum, sicut vestimentum se habet ad vestitum: In quo etiam differt hæc opinio à præfatis duabus opinionibus. Possent autem & plura alia assignari propria, & specialia cuiilibet istarum trium opinionum, sed hæc ad præsens sufficiat.

B

Nec etiam esset inconueniens primæ, & tertie opinioni, non continentibus veritatem, posse attribui non solum aliquod propositum, sed etiam eius oppositum: quia omnis dicens falsum aliquo modo implicat opposita, quia vel dicit esse quod non est, vel non esse quod est.

Dub. Lateralis.

C

De conuenientijs, & differentijs prædictarum opinionum.

D

LETTERIVS autem postquam dubitauimus de proprijs, & specialibus cuiilibet harum trium opinionum, possumus dubitare de differentijs, & conuenientijs prædictarum opinionum, in quibus differant, & conueniant.

RESPONDEO dicendum, quantum ad primam partem quæstionis propositæ, in quibus nimirum differat præfate tres opiniones, respondere possumus, quod cum quodlibet proprium alicui, prout est proprium, sit quædam differentia ad alia, sicut assignauimus sex propria, & specialia cuiilibet illarum trium opinionum, ita possemus totidem differentias cuiuslibet illarum ad alias assignare; sed vt incedamus

Propriū alicui est differentia ad alia.

Differentie
inter tres
opiniones.

mus magis propriè in quæstione propo-
ta, dicemus opiniones de incarnatione
Verbi dupliciter se habere, quia vel re-
spiciunt res assumptas, vel personam as-
sumptam. Vtroque ergo modo posset ali-
quis opinari differentes, vel quantum
ad res assumptas, vel quantum ad perso-
nam assumptam: & ita utroque modo
possumus assignare differentias inter om-
nes tres præfatas opiniones. Nam quan-
tum ad res assumptas, prima opinio dicit,
quòd illud, quod est assumptum est quid
subsistens, & est suppositum, & cetera
huiusmodi. Secunda opinio è contrario
asserit, quod res assumpta, non est quid
subsistens, & non est suppositum, sed est
natura humana, vel humanitas. Tertia
autem opinio asserit, quòd res assumpta
non est suppositum humanum, nec natu-
ra humana, sed partes naturæ humanæ.

Dicæ tres
opiniones
differunt
quantum ad
rem assum-
ptam, & quan-
tum ad per-
sonam assu-
mentem.

Et sicut omnes hæ tres opiniones diffe-
runt ad inuicem quantum ad rem assum-
ptam, ita differunt quantum ad personam
assumentem: Quia prima opinio ponit,
quòd ea, quæ sunt hominis, non verifi-
cantur de persona Filij, & potissimè no-
mina adiectiua, nisi cum implicatione
suppositi; Vt si dicatur, homo ille est
æternus, vel creauit stellas, hoc erit cum
implicatione suppositi, vt supra diceba-
tur; vt dicatur, ille homo æternus, &
creans stellas, quia est ille, qui est æternus,
& creat stellas: sicut dicitur natura diui-
na esse generans, quia est Pater, qui est
generans. sic etiam ea, quæ sunt hominis
attribuuntur cum implicatione suppositi,
vt si dicatur Deus passus, & crucifixus,
hoc est, quia est ille homo, qui est passus,
& crucifixus. Vult enim prima opinio,

Prima opi-
nio.

Secunda o-
pinio.

quòd natura assumpta est quædam sub-
stantia composita, & quòd diuinum sup-
positum, scilicet Verbum, per assum-
ptionem, factum est illa substantia com-
posita, & illud suppositum, quamuis hoc
non sit intelligibile; quia est vnum per se
existens: sed secunda opinio ponens non
assumptum esse suppositum, sed natu-
ram, concedit communicationem idio-
matum non in abstracto, sed in concreto;
sive in substantiuo, sive in adiectiuo. Con-
cedunt enim hominem esse Deum, &
Deum hominem, & concedunt Deum
fuisse passum, & crucifixum; & hoc,

A quia homo non solum stat pro natura, sed
pro supposito: & cum suppositum illud sit
æternum, & creauerit stellas, ideo conce-
dendum est hominem illum esse æter-
num, & creasse stellas. Sed tertia opinio
differt a præfatis duabus, quia secundum
hanc opinionem res assumpta à Verbo non
pertinet ad personalitatem Verbi, & non
verificatur de Verbo, nisi accidentaliter,
sicuti esse vestitum, & habere vestimen-
tum de persona vestita, & de supposito
vestito verificatur.

Tertia opi-
nio.

B Viso quæ propria, & specialia habeant
præfatæ tres opiniones; & ostenso, quas
differentias habeant ad inuicem. Restat
declarare, quas conuenientias habeant.

C Possumus autem quatuor conuenien-
tias assignare, vt & communiter assignan-
tur. Nam prima conuenientia est, quia
quælibet harum trium opinionum ponit
in Christo vnâ personam, licet non
vnum suppositum: secundò conueniunt,
quia quælibet ponit in Christo tres sub-
stantias, animam, carnem, & diuinam na-
turam. Tertio conueniunt, quia quælibet
dictarum opinionum ponit tam carnem,
quàm animam assumptam à Verbo, in
quo recedunt ab errore Manichæi, dicen-
tis, & ponentis Christum non habuisse
veram carnem. Quarto conueniunt præfa-
tæ opiniones, quia dicunt animam illam,
& carnem illam non habuisse esse ante
assumptionem à Verbo; in quo recedunt,
vt dicitur, ab errore illo Origenis, ponentis,
animas habere esse ante corpora.

Conuenien-
tias dictarum
opinionum.

Error Ma-
nichæi.

Error Ori-
genis.

DISTINCTIONIS VI.

Pars Secunda Principalis.

QVAESTIO VNICA.

De unitate suppositi Christi Domini.

OSTEA quæ-
ritur in secun-
do prindipali,
de pertinenti-
bus ad primam
opinionem, quæ
ponit in Chri-
sto plures hy-
postases, & plu-
ra supposita, & dicit hanc esse veram,
quod

quod homo est assumptus : ponit autem, quod nomine hominis non significatur, nisi substantia composita ex anima rationali, & carne, ideo de ijs tribus quæremus.

Primò. Vtrum in Christo sint plures hypostases.

Secundò. Vtrum ista sit vera, Quod homo fit assumptus.

Tertiò. Vtrum nomine hominis significetur, vel supponatur solùm substantia composita ex anima rationali, & carne.

A R T C. I.

*Vtrum in Christo sint duo hypostases.
Conclusio est negatiua.*

D. Thom. 3. p. sum. q. 4. art. 2. Suar. disp. 14. sect. 1. Vafq. disp. 33. Alvarez disp. 26. Valentia q. 3. p. 6. Nazar. Caiet. Siluius. Cabrera 4. p. q. 4. art. 2.

AD primum sic proceditur : Videtur, quod in Christo sint duæ hypostases : Nam, vt ait Boetius in libro De duabus naturis : *Omnis substantia particularis,*

secundum proprietatem vocabuli potest dici hypostasis; sed vt ait Damascenus lib. 3. cap. 11. Christus assumpsit naturam humanam in atomo. natura autem in atomo est natura particularis, quæ secundum proprietatem vocabuli potest dici hypostasis; ergo oportet dare in Christo hypostases assumentem, & assumptam.

Præterea. Christus, secundum quod homo, est quædam hypostasis in genere substantiæ, secundum quod Deus est quædam hypostasis, non in genere substantiæ, quia Creator, & creatura non possunt esse in eodem genere: ergo &c.

Præterea. Sicut se habet species ad genus, quia genus continet plures species, ita se habet hypostasis ad speciem, quia vna species continet plures hypostases; sed vna hypostasis non potest esse in pluribus speciebus, nisi vna species esset sub alia, & multò magis non potest esse in pluribus generibus, nisi vnum genus es-

set sub alio: sed Christus est Deus, & homo, quæ differunt genere, ergo Christus non est vna hypostasis tantùm.

IN CONTRARIUM est Damascen. lib. 3. cap. 8. asserens *duas naturas in Christo esse unitas in vnâ hypostasi.*

Præterea. Persona nihil addit super hypostasim, nisi rationale, quia hypostasis potest esse in irrationalibus, sed non persona: si ergo in Christo essent duæ hypostases, essent in eo duæ personæ, quod est contra Symbolum, vbi dicitur, quod *Christus est vnus, non confusione substantiæ, sed unitate personæ.*

Dub. I. Lateralis.

*Vtrum in Christo sint duo supposita.
Conclusio est negatiua.*

Authores supra citati.

VLTERIVS fortè dubitaret aliquis. Vtrum in Christo sint duo supposita. Et videtur, quod sic: Quia suppositum dicitur per respectum ad naturam

communem: sed in Christo sunt duæ nature, videlicet humana, quam habet communem cum alijs personis humanis, & diuina, quam habet communem cum alijs personis diuinis: ergo in Christo sunt duo supposita.

Præterea. Vnio ad alterum non tollit rationem suppositi, quia manus est vnita alteri, & tamen videtur facere de se quoddam suppositum; quia manus est sub quadam specie posita, videlicet sub specie manus. ergo &c.

Præterea. Suppositum est idem, quod sub alio positum: sed inconueniens videtur, quod persona diuina sit suppositum, in natura humana, vel sit posita sub natura humana: oportet ergo in Christo dare duo supposita.

IN CONTRARIUM est, quia nihil aliud est persona, nisi suppositum nature rationalis: si ergo in Christo essent duo supposita, essent ibi duæ personæ, cum

cum sint in eo duæ naturæ rationales, lo- A
quendo communiter de rationali.

Dub. II. Lateralis.

*Vtrum in Christo sint duo indiuidua.
Conclusio est negatiua.*

VLTERIVS fortè dubi-
taret aliquis. Vtrum in
Christo sint duo indiui-
dua. Et videtur, quòd sic.
Nam secundum Damasc. B
lib. 3. cap. 11. *Christus as-
sumpsit naturam humanam in atomo*, id est
in indiuiduo. Sunt ergo in eo duo indiui-
dua, quia natura humana in Christo est
quid atomum, & quid indiuiduum: er-
go &c.

Præterea. Omne, quod est, vel est vni-
uersale, vel particulare; sed natura huma-
na in Christo non est quid vniuersale: er-
go erit quid particulare, & indiuiduum;
ergo &c.

Præterea. Secundum Porphyrium. In-
diuiduum facit collectionem acciden- C
tium: sed sicut in Christo est natura hu-
mana: sic est in eo collectio accidentium
illius naturæ: ergo natura humana in
Christo est quoddam indiuiduum: er-
go &c.

IN CONTRARIUM est, quia
nihil aliud est persona, quàm indiuiduum
rationalis naturæ: si ergo in Christo essent
duo indiuidua, essent in eo duæ personæ,
quod est fallum, & erroneum,

Dub. III. Lateralis.

*Vtrum in Christo sint duæ res naturæ.
Conclusio est negatiua.*

VLTERIVS for-
tè dubitaret aliquis.
Vtrum in Christo sint
duæ res naturæ. Et vi-
detur, quòd sic; Quia
nihil aliud est res na-
turæ, nisi res natura-
lis: sed Christus eo quod habet naturam
humanam est quædam res naturalis; ergo,

IN CONTRARIUM est. Quia
res naturæ dicit quid completum, & sub-
sistens in illa natura; sed in Christo non
sunt duo substantia, quia tunc essent in
eo duo supposita: ergo &c.

RESOLVTIO.

*In Christo non sunt duo hypostases: neque
duo indiuidua: neque duæ res naturæ,
quia non sunt duæ substantiæ: neque
duo supposita realia, quia in eo non sunt
duæ res per se existentes: sed quia de eo
possunt fieri principales loquutiones, non
est inconueniens concedere plura loquu-
tionis supposita, seu secundum modum
loquendi tantum.*

RESPONDEO dicendum, quòd
cum quatuor sint quæsitæ, videlicet. Vtrū
in Christo sint duæ hypostases, duo sup-
posita, duò indiuidua, duæ res naturæ,
oportet de quolibet istorum aliquid dice-
re. Rursus, quia quælibet hypostasis, &
quodlibet suppositum est quid particula-
re, & est quoddam hoc aliquid, & quod-
dam singulare, & si tale sit quid rationa-
le est quædam persona; Ideo de his omni-
bus, & inter omnia hæc oportet distin-
ctionem facere.

Videlicet, Quid importetur nomine hy-
postasis, quid nomine suppositi, quid no-
mine indiuidui, & quid nomine personæ,
quid sit esse rem naturæ, & quid sit esse
hoc aliquid, & quid particulare, & quid
singulare: & quia in talibus inuenitur
pars, & totum, oportet aliquid dicere de
parte, & toto.

Sciendum ergo, quòd de impositione
nominum possumus, quantum ad præsens
spectat, septem distinctiones facere, se-
cundum quas assignabimus differentiam
inter omnia ista. Erit ergo prima distin-
ctio, quòd impositio nominum, aliquando
fit generaliter, quantum ad omnia prædi-
cta, aliquando fit specialiter, quantum ad
prædicamentum substantiæ. Secunda di-
stinctio erit, quòd impositio nominum,
aliquando fit respectu naturæ communis,
aliquando respectu naturæ signatæ. Ter-
tia distinctio erit, quòd impositio nomi-
num facta respectu naturæ signatæ, ali-
quando fit, prout natura signata compa-
ratur

Ordo dic-
torum.

Septem di-
stinctiones
de nominis
impositio-
ne.

ratur ad seipsam: aliquando fit, prout natura signata comparatur ad alias signatas. Quarta distinctio erit, quod impositio nominum aliquando fit secundum usum, & proprietatem vocabuli, quando fit vno vocabulo tantum; aliquando fit per circumloquutionem, quando fit per plura vocabula. Quinta distinctio erit, quod impositio nominum aliquando fit per impositionem, vel intentionem primam; aliquando fit per impositionem, vel intentionem secundam. Sexta erit, quod impositio nominum de pertinentibus ad pradicamentum substantiæ, aliquando fit, prout substantia accipitur, vt genus, aliquando fit, prout substantia accipitur, vt analogum. Septima erit, quod impositio nominum aliquando fit, prout accipitur aliquid generalius in omnibus substantijs; aliquando prout accipitur specialius, puta in rationalibus.

Secundum autem has septem distinctiones possumus assignare differentiam inter nomina, & vocabula iam nominata, & etiam inter aliqua, quæ nominari possent; cum enim præter partem, & totum sint octo vocabula, vel nomina nominata per distinctionem primam, quod aliquando impositio nominum pertinet ad omnia prædicamenta, aliquando verò specialiter ad prædicamentum substantiæ, poterimus distinguere tria nomina, videlicet Particulare, Indiuiduum, & Singulare, quæ accipiuntur generaliter respectu omnium prædicamentorum, ab alijs quinque nominibus, prout aliquid dicitur esse hypostasis, suppositum, res naturæ, hoc aliquid, & persona, quæ specialiter sumuntur respectu prædicamenti substantiæ.

Per secundam distinctionem, prout aliquid sumitur respectu naturæ communis, & aliquid respectu naturæ signatæ, dabimus differentiam inter particulare, & indiuiduum, vt dicatur particulare respectu naturæ communis, & idem sit particulare, quod pars subiectiua alicuius naturæ communis. Indiuiduum verò potest sumi respectu naturæ signatæ, vt idem sit indiuiduum, quod natura quædam signata in se non diuisa.

Per tertiam distinctionem dabimus differentiam inter indiuiduum, & singulare.

A re, vt idem sit indiuiduum, quod natura signata comparata ad seipsam in seipsa non diuisa: & idem sit singulare, quod natura signata comparata ad alias naturas signatas, atque ita singulare fit quid signatum, & ab alijs diuisum; & ideo communiter loquendo, quando videmus aliquem non habere modum aliorum, dicimus singularem, quia ab alijs diuisum.

Assignatæ ergo sunt proprietates trium vocabulorum, videlicet, *particulare*, *indiuiduum*, & *singulare*, quæ tria vocabula possunt esse communia cuilibet prædicamento. Nam in quolibet prædicamento reperitur aliquid particulare, quod est pars subiectiua alicuius naturæ communis, & aliquid indiuiduum, quod est in se diuisum; & aliquid singulare, quod est diuisum ab alijs, vt hæc substantia, hæc quantitas, siue hæc qualitas, & sic de rebus contentis in alijs prædicamentis. Quodlibet enim tale potest dici quid particulare, quid indiuiduum, & quid singulare, secundum proprietates vocabulorum iam factas.

C Viso de proprietatibus vocabulorum communium omnibus prædicamentis, restat videre de proprietatibus quinque vocabulorum, specialiter respicientium prædicamentum substantiæ. Aduertendum ergo, quod proprietates trium vocabulorum assignauimus per tres distinctiones primas. sed per distinctionem quartam poterimus assignare differentias de vocabulis specialiter sumptis respectu prædicamenti substantiæ. Nam cum respectu prædicamenti substantiæ dicatur aliquid esse res naturæ, & esse hoc aliquid, dicemus, quod ista duo vocabula sumpta sunt per circumloquutionem: Reliqua vero tria, videlicet, quod in prædicamento substantiæ dicitur aliquid esse hypostasis, suppositum & persona, sumpta sunt secundum usum, vel proprietatem vocabuli: possumus tamen inter hæc duo vocabula sumpta per circumloquutionem, videlicet quod aliqua signata substantia dicitur esse res naturæ, aliqua dicitur hoc aliquid, dare differentiam per secundam distinctionem iam tactam, videlicet quod aliquod vocabulum sumitur respectu naturæ communis, & sic sumitur hoc vocabulum res naturæ; nam illud dicitur

Differentia inter indiuiduum & singulare. Quid sit singulare.

Particulare, Indiuiduum, & Singulare, sunt vocabula communia cuilibet prædicamento.

Res natura & Hoc aliquid, sunt vocabula per circumloquutionem.

Hypostasis, Suppositum, & Persona sumuntur secundum usum & proprietatem vocabuli.

Applicatio 7. distinct. ad quæst.

Quid sit particulare.

Quid sit Indiuiduum.

Discrimen
inter rem
naturæ, &
hoc aliquid

citur res naturæ, quod est suppositum, alicui naturæ communi, accipiendo commune largè, vel quod est commune idem secundum numerum, sicut est natura diuina, quæ est eadem numero, & communis tribus personis, vel suppositis, vel quod est commune, secundum speciem, sicuti natura humana, quæ eadem specie communis est multis suppositis humanis: vel quod est commune secundum genus, sicut eadem natura Angelica secundum genus est communis omnibus suppositis Angelorum. Patet ergo quomodo accipitur illud vocabulum, res naturæ, quia accipitur respectu naturæ communis; sed hoc vocabulum, hoc aliquid, accipitur respectu naturæ signatæ, sicut ex ipso vocabulo patet.

Discrimen
inter hypo-
stasim, sup-
positum, &
personam.

Per quintam autem distinctionem, quod impositio vocabuli aliquando fit per nomen primæ intentionis, aliquando per nomen secundæ, dabimus differentiam inter suppositum, hypostasim, & personam: quia nomen suppositi est nomen secundæ intentionis, sed nomen hypostasis, & personæ sunt nomina primæ intentionis. Nam tam nomen hypostasis, quàm personæ est nomen impositum, non rebus, sed intentionibus rerum, sicuti est etiam hoc nomen species, vel genus; quia nulla res est, quæ sit species, vel genus. Homo enim animal, & talia sunt nomina primæ intentionis, & sunt nomina imposita rebus; sed postea quia videmus, quod homo prædicatur de pluribus differentibus numero: sumitur nomen secundæ intentionis, vel impositionis: Et vocamus tale quid, speciem: sic etiam quia animal prædicatur de pluribus differentibus specie, sumitur inde nomen secundæ intentionis, & dicimus tale quid esse genus:

Non datur
nomen ter-
tiæ inten-
tionis.

Non tamen erit dare nomen tertie intentionis; quia omne nomen, vel fundatur immediatè in re, & tunc est nomen primæ impositionis; vel non fundatur immediatè in re, sed in intentione recepta, à rebus; & tunc quocunque modo fiat erit nomen secundæ intentionis. Et quod dictum est de genere, & specie respectu hominis, & animalis; quia genus, & species sunt nomina secundæ intentionis, homo, & animal primæ intentionis, habet veritatem de supposito particulari indiui-

A duo, & singulari respectu hypostasis, & personæ, quæ sunt nomina primæ intentionis, vel impositionis.

Per sextam autem distinctionem, quia de pertinentibus ad prædicamentum substantiæ possunt imponi vocabula, vel prout substantia accipitur vt genus, vel prout substantia, vt analogum, posset reddi ratio de ijs, quæ sunt directè in genere substantiæ, & tanquam ea, quæ se habent vt totum, & vt quid completum in tali genere, & de ijs, quæ sunt in genere substantiæ non directè, sed per redu-

B ctionem, & vt partes, siue sint partes integrales, vt manus, & caput, siue essentielles, vt materia, & forma. Substantia enim prædicatur de toto integrali, vt de homine, & de partibus integralibus, vt de manu, & pede; sic etiam prædicatur de toto essentiali, vt de composito ex materia, & forma, & de partibus essentialibus, vt de materia, & forma. Vnde dictum est, quod substantia dicitur tripliciter: de materia, forma, & composito, ex ijs; sed non est substantia, quæ est genus, sed quæ est analogum: De solis enim compositis, & de solis ijs, quæ se habent,

Substantia
quomodo
prædicatur

C vt quid completum in genere substantiæ, prædicatur directè substantia, quæ est genus. Si ergo ordinaretur prædicamentum substantiæ, anima, quæ est pars formalis, & caro, quæ est pars materialis, non caderent directè sub prædicamento, vel sub genere substantiæ, sed caderent à latere, ideo animatum, quod est differentia sumpta ab anima, quæ est pars formalis; vel inanimatum, quod sumitur à priuatione talis partis cadunt à latere: sic etiam corporeum, & incorporeum, quæ sunt differentie sumptæ à parte materiali, cadunt etiam à latere. & ita ordinatur prædicamentum substantiæ secundum Porphyrium, vt substantia, alia corporea, alia incorporea. Corpus aliud animatum, aliud inanimatum: sunt enim in talibus tot æquiuationes,

D vt magnam requirant industriam; qua possit se quis defendere ab æquiuationibus illis. Nam corpus cadit in genere substantiæ directè; corporeum & incorporeum cadunt à latere: oportet ergo, quod æquiuocè accipiatur corpus, quod cadit directè in genere respectu

In ordina-
tione præ-
dicamenti
substantiæ
per Porphy-
rium sunt
multæ æqui-
uocationes

specu corporei, & quod cadit à latere. Nam corpus, quod cadit directè, dicit compositum ex materia, & forma: corporeum autem, quod cadit à latere, dicit differentiam sumptam ex parte materiali: sicut animatum, quod etiam cadit à latere, non dicit totum, sed dicit differentiam sumptam à parte formali.

Dubitatio.

Sed dubitaret fortè aliquis, cum substantia, quæ dicit totum, cadat directè in genere: substantia verò, quæ dicit partem, siue materialem, vt materiam, siue formalem, vt formam, quæ sunt partes essentielles, non cadat in genere directè: Et quod dictum est de partibus essentialibus, veritatem habet de partibus integralibus, quia homo, & animal sunt in genere substantiæ directè; pes, & auris, quæ sunt partes animalis, non sunt in genere substantiæ directè, & completè, & vt totum; Vtrum posset totaliter accipi pars, & totum, vt vtrumque eorum, caderet in genere directè?

Solutio.

Dicemus, quòd ad præsens possumus distinguere triplex, totum, essenziale, sicut compositum diuiditur in materiam, & formam; Integrale, quod diuiditur in suas partes quantitativas, sicut animal diuiditur in caput, & pedes. Et vniuersale, quod diuiditur in suas partes subiectiuas, vt animal, quod diuiditur in hominem, & leonem, quæ sunt partes eius subiectiuæ, de quorum quolibet directè, & completè prædicatur animal, & homo, qui diuiditur in Socratem, & Platonem, de quorum quolibet directè, & completè prædicatur homo.

Cùm ergo quæritur, quomodo accipi possunt totum, & pars, vt vtrumque sit directè in genere, & in prædicamento, dicemus, quòd totum integrale potest esse directè in genere: partes autem eius, secundum quod huiusmodi, nunquam sunt directè in genere: sic etiam totum, essenziale, potest esse, & est directè in genere; partes autem eius essentielles, vt materia, & forma, secundum quod huiusmodi nunquam sunt directè in genere. Et ad hoc possunt referri verba Boetij, quòd relictis extremis, agit de medio: Nam extrema sunt materia, & forma, quæ non sunt in genere directè, medium autem est compositum ex vtrif-

Aegid. super iij. Sent.

A que, quod est in genere directè. Sic ergo accipiendo totum, & partes integraliter, vel essentialiter, partes non sunt in genere directè, licet totum ibi possit esse directè; sed accipiendo totum, & partes pro toto vniuersali, & pro partibus subiectiuis, totum, & partes possunt esse in genere directè: immo si totum est in genere directè, partes subiectiuæ, sunt in genere directè. Dicimus enim, de toto, & partibus subiectiuis, quòd si totum est in genere directè, quia possunt taliter accipi totum vniuersale, & partes ei subiectiuæ, quòd nec totum, nec partes essent in genere directè: nam caput est quoddam vniuersale ad omnia capita, & pes ad omnes pedes, tamen nec tale totum, nec tales partes sunt in genere directè. Diffusè autem loquuti sumus de hac sexta distinctione, vt possimus cauere ab æquiocatione nominum, & vocabulorum impositorum toti, & partibus, & sciamus cognoscere, quomodo totum potest esse in genere, & non partes, & quomodo possunt esse directè in genere tam totum, quàm partes.

Totum pro vniuersali sumpro, & partes, vt subiectiuæ, sunt in genere directè.

C Per septimam autem, & vltimam distinctionem, quæ fuit, quòd impositio nominis, & vocabuli aliquando sumitur ab aliquo sumpto generaliter, aliquando ab aliquo sumpto specialiter, possumus assignare rationem, vnde sumitur hoc nomen, vel hoc vocabulum, quod est hypostasis, & hoc nomen, vel hoc vocabulum, quod est persona. Nam hoc nomen, hypostasis sumptū est generaliter pro omni eo, quod per se subsistit in genere substantiæ; sed hoc nomen, persona, sumptum est specialiter, solūm pro ijs, quæ subsistunt in natura rationali. Et inde est, quod Boetius definit personam, dicens. Persona est rationalis naturæ indiuidua substantia.

Vnde sumitur hæc vocabula hypostasis, & persona.

Quid sit persona.

Ex ijs autem possunt patere solutiones ad omnia quæ sita, & ad omnia quæ possunt queri secundum hanc materiam, videlicet Vtrum in Christo sint plures hypostases, & plura supposita, & plura indiuidua, plures res naturæ, vel plura quæcunque talia. Sed propter argumenta respondebimus ad quamlibet quæstionem per se, prout est per se proposita.

Cùm ergo quæritur, Vtrum in Christo sint duæ hypostases. Dici debet,

X 2 quòd

Totum integrale est directè in genere: non autem partes: sic etiam totum essenziale: & partes eius.

Responſo ad
queſiti Ar-
ticuli.

In Chriſto
omnia ſubſi-
ſtunt ſubſi-
ſtencia Ver-
bi

Maior argu-
menti eſt ve-
ra de ſubſta-
ntia particu-
lari, quæ eſt
ſub genere
directè: hu-
manitas au-
tem eſt ſub
genere indi-
rectè, vt for-
ma totius.

Hypochriſtis
Verbi eſt
Deus, nō eſt
in genere
ſubſtantie;
ſed benè vt
eſt homo.

Quodlibet
ſuppoſitū di-
uinum ſimul
cum natura
diuina po-
teſt aſſume-
re alia na-
turam: non
autē ſuppoſi-
tum creatū.

quod loquendo de hypochriſti, prout lo-
quuntur Damascenus, vel Theologi, quod
hypochriſtis eſt aliquid per ſe ſubſiſtens,
ergo eſt ſubſtantia, ſic in Chriſto non
poſſunt eſſe plures hypochriſtaſes; quia non
ſunt ibi plura per ſe ſubſiſtentia, ſed ſola
perſona Verbi, vel ſola hypochriſtiſ Verbi
eſt ibi per ſe ſubſiſtens. Omnia autem
alia aſſumpta à Verbo ſubſiſtunt, & ha-
bent eſſe in hypochriſti, vel perſona Verbi.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum, in quo dicitur, quod om-
nis ſubſtantia particularis, ſecundum
proprietaſem vocabuli poteſt dici hypo-
chriſtiſ. Reſpondeo verum eſſe, loquendo
de ſubſtantia, quæ eſt genus, ſub quo ge-
nere ſolūm directè collocatur ſubſtantia
particularis, quæ eſt hypochriſtiſ, vel ſup-
poſitum, ſi autem ſub ſubſtantia colloca-
tur pars integralis, vt caput, vel pes, vel
pars eſſentialis, vt materia, & forma, ſiue
accipiatur forma pro forma partis, cuius-
modi eſt anima; ſiue pro forma totius;
cuiusmodi eſt humanitas, talia non ſunt
in genere directè, nec ſunt ſubſtantia
particularis, loquendo de ſubſtantia, quæ
eſt genus, quia de tali ſubſtantia particu-
lari non prædicatur ſubſtantia, quæ eſt
genus, cum non ſit per ſe ſubſiſtens. Nam
ſubſtantia, quæ eſt genus, non prædicatur
de ſubſtantia particularibus, niſi de per
ſe ſubſiſtentibus.

Ad ſecundum dicendum, quod quam-
uis hypochriſtiſ Verbi non ſit in genere
ſubſtantie, de qua loquimur, vt eſt Deus;
eſt tamen in tali genere vt eſt homo; quia
non eſt homo, niſi per humanam natu-
ram, per quam non ſolūm eſt in eodem
genere ſubſtantie cum alijs hominibus;
ſed etiam eſt in eadem ſpecie hominis
cum alijs hominibus, quia eſt verus, &
naturalis homo per naturam humanam,
ſicuti & alij homines.

Ad tertium dicendum, quod vna, &
eadem hypochriſtiſ non poteſt eſſe in plu-
ribus ſpeciebus, ſiue in pluribus naturis
ſpecificis conſtituentibus ipſam: ſed hoc
eſt ſingulare in hypochriſtiſ, & in ſuppo-
ſitiſ diuinis, quod quælibet talis hypochriſ-
tiſ, & quodlibet tale ſuppoſitum poteſt

A ſupplere vices cuiuslibet alterius ſuppoſi-
ti. Propter quod quodlibet ſuppoſitum
diuinum ſimul cum natura diuina poteſt
in ſe aſſumere aliam naturam, vt hoc non
ſit contra rationem ſuppoſiti diuini, licet
ſit contra rationem cuiuslibet ſuppoſiti
creati. Ad formam autem arguendi; quod
vna, & eadem hypochriſtiſ non poteſt eſſe
in pluribus naturis differentibus ſpecie, &
multo minus in pluribus differentibus ge-
nere; verum eſt, ſi illæ plures naturæ ſic
ſe habent, quod non conſtituant naturam
tertiam; nam quilibet etiam purus homo
eſt in pluribus naturis, quia eſt in anima,
& corpore, quæ ſunt plures naturæ, &
plures ſubſtantie: ſed ſi illæ duæ naturæ,
vel illæ duæ ſubſtantie conſtituunt natu-
ram, & ſubſtantiam tertiam, quæ eſt hu-
manitas, eſt falſum.

B Vel poſſumus dicere, quod vna, & ea-
dem hypochriſtiſ non poteſt eſſe, & verum
eſt, vt diximus, ſi illæ duæ naturæ non
conſtituunt naturam tertiam: Et verum
eſt, ſi illæ duæ naturæ, non conſtituentes
tertiam, ſunt de conſtitutione illius hypo-
chriſtiſ, vel ſuppoſiti, aliter autem non
eſt verum. Nam in iſtis hypochriſtiſ, &
ſuppoſitiſ creatis, vna, & eadem hypo-
chriſtiſ ſubſiſtit in natura ſubſtantiali, & in
natura accidentalī, vt in quantitate, &
qualitate, quæ differunt genere; tamen
ſola natura ſubſtantialis eſt conſtitutiua
hypochriſtiſ, non autem accidentalī: Sic
eſt in propoſito, ſola natura diuina eſt
conſtitutiua hypochriſtiſ Verbi, non hu-
mana.

Reſolutio Dub. I. Lateralis.

D id autem, quod primo loco vl-
A terius quærebatur, Vtrum in
Chriſto ſint duo ſuppoſita.

Dicendum, quod in Chriſto non ſunt
duæ hypochriſtales, nec duo ſuppoſita, ſi lo-
quamur de ſuppoſitiſ, & hypochriſtiſ, rea-
libus. Verum, quia omnes iſte quæſtio-
nes motæ ſunt propter intelligentiam,
primæ opinionis, vt poſſimus melius in-
telligere, quod prima opinio ponit; pro-
pter hoc ſciendum, quod ſi benè conſi-
deremus, quæ ſint propria, & quid ponat
vnaquæque præfatarum opinionum, patet
quod

Quilibet pu-
rus homo
eſt in pluri-
bus naturis
quæ conſti-
tuunt vnā
tertiam na-
turam.

Vera eſt mi-
nor, ſi illæ
duæ naturæ
non conſti-
tuunt tertiam

Vel ſi illæ
duæ naturæ
non conſti-
tuunt tertiam ſint de
conſtitutione
ſuppoſiti

quod prima opinio ponit personam Verbi assumpsisse animam rationalem coniunctam carni; ex qua coniunctione resultauit quaedam substantia, quæ potest dici hypostasis, de qua quærebat quæstio prima; & quæ potest dici suppositum, de qua quærit hæc quæstio secunda.

Propter quod secundum opinionem primam in Christo sunt duæ hypostases, & duo supposita; hoc ergo modo prima opinio explicat incarnationem Verbi; quia persona Verbi assumpsit illam substantiam resultantem ex coniunctione animæ, & corporis, quæ substantia poterat dici homo, & poterat dici hypostasis, & suppositum, quam substantiam assumendo persona Verbi, facta est illa substantia, & facta est illa hypostasis humana, & facta est suppositum humanum, & facta est homo.

Sed istud non est intelligibile, quod hypostasis assumat hypostasim, vel quod suppositum assumat suppositum; nam cum hypostasis, & suppositum dicant aliquid, quod est per se existens; non est intelligibile, vt vnum per se existens assumat aliud per se existens, vel fiat ad per se existens: & potissimè quod aliquid per se existens, manens tale, assumatur ab alio per se existente. Et ideo hanc primam opinionem, secundum quam in Christo sunt duæ hypostases, & duo supposita, nullus ad presens tenet; sed quilibet reputat esse falsam, & sicut falsa meritò est repudianda. Nos ergo tenentes Catholicam veritatem ad quæstionem secundam. Vtrum in Christo sint duo supposita, asserimus respondendum esse, quòd nec duæ hypostases, nec duo supposita sunt in

Christo, loquendo de suppositis realibus, vel de suppositis rei, quia in Christo non sunt duæ res per se existentes. Sunt enim in Christo duæ naturæ humana, & diuina, sed natura humana non est per se existens, sed sustentatur in hypostasi, & supposito, & persona Verbi: Propter quod non est in Christo nisi vna hypostasis, vnum suppositum, & vna persona.

Nititur autem hæc prima opinio saluare in Christo vnitatem personæ, & ponere in Christo duas hypostases, & duo supposita, per hoc: quod quando aliquid coniungitur alicui digniori, licèt possit con-

stituire hypostasim, vel suppositum, non tamen facit, vel constituit personam. Substantia ergo illa constituta ex coniunctione animæ, & corporis, secundum opinionem primam, licèt sit quaedam hypostasis, & quoddam suppositum, non meretur tamen dici persona, quia coniuncta, est digniori per se, videlicet hypostasi, supposito, vel personæ diuinæ. Sed hoc dictum est valdè sophisticum, quia cum natura humana sit natura rationalis, si illa substantia esset hypostasis, vel suppositum assumptum à Verbo, quia enim esset natura rationalis, de necessitate esset persona, essent ergo in Christo duæ personæ, duæ hypostases, & duo supposita. Quorum trium quodlibet est falsum; & contra Fidem Catholicam.

Reuertamur ergo ad propositum, & dicamus, quòd loquendo de supposito reali, in Christo nõ sunt duo supposita, quia nõ sunt in eo duæ res per se existentes. Sed loquendo de supposito loquutionis, seu secundum modum loquendi, quia possent fieri de Christo plures loquutiones, quia Christus verè est Deus, verè est homo, verè fuit passus, verè creauit stellas, & quia huiusmodi loquutiones aliæ, & aliæ, non solum possunt fieri de toto, sed etiam de partibus, quia Christus verè est capitatus, & habet caput, verè est manuatus, & habet manus: Ideo esse in eo hoc modo plura loquutionis supposita, seu secundum denominationem; & modum loquendi tantum, vt etiam communiter conceditur, non est inconueniens.

RESP. AD ARGVM.

Ad primum dicendum, quòd licèt in Christo sint duæ naturæ; tamen non est in eo nisi vna hypostasis, vnum suppositum, & vna persona habens respectum ad illas duas naturas.

Ad secundum dicendum, quòd pars, propriè loquendo non dicit quid totum, nec quid completum, nec est in specie, nec in genere, quia non est per se existens; & ideo quod non est per se existens, siue sit pars, vt pes, & manus; siue sit aliquid aliud, idem erit. Natura ergo humana in Christo non est per se existens, vel subsistens, sed existit, & sustentatur in per-

Quomodo prima opinio supra posita autumat saluare Verbi incarnationem.

Refellitur prædicta opinio, seu potius error.

Responsio Aegidij ad dubitationem primam lateralem.

Defensores primæ opinionis superius propositæ in Christo vnitatem personæ, saluare autumat posse affirmari per solam denominationem à digniori.

Confutatur.

Resolutio Aegidij.

In Christo plura loquutionis supposita non autem realia, sed vnũ tantum.

Suppositum Verbi habet respectum ad duas naturas.

Negatur ancedens, cum tua probatione, quia pars, quæ non est per se subsistens, proprie nõ est in genere, nec in specie, nec potest esse suppositum.

Aduertas
Doctore hic
admittere
suppositum
Verbi in
humana na
tura posse
dici suppo
situm huma
num.

Suppositum
in diuinis
non dicit
suppositio
ne indigni
tatis : sed
prædicatio
nis.

sona Verbi, quod per naturam humanam dicitur suppositum humanum; Ipsa autem natura suppositum dici non debet.

Ad tertium dicendum, quod suppositum in Christo non importat suppositio nem indignitatis. Alias personæ diuinæ non dicerentur supposita naturæ diuinæ. Huiusmodi ergo suppositio solummodo intelligenda est quantum ad communitatem naturæ, prout natura excedit prædicationem suppositi. Quod verificatur de Christo, prout vna, & eadem persona existens est suppositum in natura diuinæ; quia de pluribus prædicatur Deus, quam persona Verbi, quia prædicatur de Patre, & Spiritu Sancto. Verificatur hoc etiam de persona Verbi, prout est suppositum in natura humana, quia de pluribus prædicatur homo, quam prædicetur Christus; nam quilibet nostrum est homo, sed vnus solus est Christus.

Resolutio Dub. II. Lateralis.

D id autem, quod secundo loco **A** ulterius querebatur, Vtrum in Christo sint plura indiuidua. Potest patere solutio per iam dicta. Nam indiuiduum particulare, & singulare, possunt reperiri in quolibet prædicamento, & etiam talia nomina non solum verificantur de toto, sed etiam de partibus; quia caput, manus, & pes, & quælibet talis pars potest dici quoddam particulare, quoddam indiuiduum, & quoddam singulare, vt hoc modo dici possint in Christo plura particularia, plura indiuidua, & plura singularia, prout in eo sunt plures res prædicamentorum, & plures partes substantiæ; vnde, quia quæstio videtur querere de indiuiduo, prout est quid per se subsistens, ideo cum tali additione non est concedendum in Christo esse plura indiuidua, quia non sunt in eo plura per se subsistentia.

RESP. AD ARGVM.

Natura hu
mana in
Christo est
indiuidua,
vt vult Da
mas. Sed nõ
per se subsi
stet, vt vult
argum. ita
respondetur
ad secundũ.

Ad primum dicendum, quod intentio Damasceni est, quod natura humana in Christo sit quid particulare, & quid indiuiduum; non tamen est intentio eius, quod sit quid indiuiduum per se subsi-

A stens. Propter quod in Christo non est nisi vnum indiuiduum per se subsistens.

Ad secundum dicendum, quod natura humana in Christo est quid particulare, & indiuiduum, non tamen est per se subsistens, vel existens, ex hoc non arguitur, quod in Christo sint plura particularia, vel indiuidua per se subsistentia, vel per se existentia.

Ad tertium dicendum, quod illa collectio accidentium, est in humana natura, tanquam in subiecto; si autem est in persona Verbi, hoc est mediante natura humana: ex hoc ergo non plus arguitur, nisi quod natura humana in Christo est quoddam particulare, & quoddam indiuiduum; sed quod natura humana in Christo sit quid per se existens, non arguitur ex hoc, quod in Christo sint plura particularia, vel indiuidua per se existentia, vel per se subsistentia.

Collectio
accidentium
est in natu
ra humana
tanquam in
subiecto: nõ
tanquam in
supposito
per se subsi
stente.

Resolutio Dub. III. Lateralis

D id autem, quod querebatur.

A Vtrum in Christo sint plures res nature. Dicimus, quod hic loquimur de re nature, prout est aliquid per se subsistens; & ideo vt supra dicebatur in solutione argumentorum primæ quæstionis, quod hypostasis secundum proprietatem vocabuli dicit substantiam particularem, hoc intelligendum erat de substantia particulari, quæ per se, & directè est in genere substantiæ; quod propriè non competit ipsi nature humanæ in Christo: quia huiusmodi natura per se, & directè non est in genere substantiæ, cum non sit huiusmodi natura in Christo per se subsistens; sed Christus per humanam naturam, in qua subsistit, secundum quod est huiusmodi, est per se in genere substantiæ; Sic etiam dicemus in proposito, quod humana natura in Christo non est res nature, vt hic de re nature loquimur, sed ipsa persona Christi est res duarum naturarum: quia est res nature humanæ, per quam est in genere substantiæ: &

Natura hu
mana in
Christo nõ
est directè
in genere
substantiæ,
sed Christus
per huma
nam naturã
est directè
in genere
substantiæ.

Natura hu
mana in
Christo nõ
potest dici
res nature
proprie lo
quendo.

est res nature diuinæ, per quam non est in genere substantiæ, sed est super omne genus.

RESP

RESP. AD ARGUMENTA

Persona Verbi nō cōstituitur simpliciter in esse per naturā humanā, sed bene in hoc esse, id est humano, scilicet cū quod est res humana natura.

Maior argumēti est insufficiens, quia res naturalis debet esse per se subsistens, quod nō cōuenit naturā humanā in Christo.

Ad primum dicendum, quod persona Verbi non constituitur simpliciter, & absolute in esse, per naturam humanam; constituitur tamen in hoc esse, quia per eam constituitur, & dicitur esse homo. Propter quod non arguitur, quod natura humana in Christo sit res naturæ, sed quod persona Verbi, per naturam humanam est homo, & est res naturæ humanæ.

Ad secundum patet solutio per iam dicta; quia enim natura humana in Christo non est per se subsistens; ideo non est res naturalis sui ipsius, sed persona Verbi per naturam humanam est res naturalis, & filius naturalis Matris; sicut per naturam diuinam est res naturalis, & filius naturalis Patris.

ARTIC. II

Vtrum Dei Filius assumpsit hominem. Conclusio est negativa.

D. Thom. 3. p. q. 4. ar. 3. ibid. Medina. Suar. Vazquez super eodem art.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod homo sit assumptus à persona Verbi, & quod Dei Filius assumpsit hominem, quia in Psalmo dicitur:

Ps. 41.

Beatus quem elegisti, & assumpsisti, &c. quod exponitur de Christo homine: ergo &c.

Præterea. Dei Filius est homo; aut ergo est homo, quem assumpsit, aut homo quem non assumpsit; sed non est homo, quem non assumpsit, quia tunc Christus non esset IESVS, sed esset Petrus, vel Iacobus. Est ergo homo, quem assumpsit; quo posito manifestè concluditur, quod assumpsit hominem.

Præterea. Dei Filius assumpsit animam & corpus vnita ad inuicem; quia corpus non vnitum animæ est inanimatum corpus, & vt hic loquimur de assumptione.

A est corpus inassumptibile: sed corpus vnitum animæ rationali dicitur esse homo: cū ergo illa vnio corporis ad animam rationalem in Christo non sit minoris efficacix, quàm in alijs hominibus, talis vnio facit hominem, multò magis hoc facit in Christo; ergo Christus assumpsit hominem.

Præterea. Hęc est vera, quod Christus est homo; sed ista veritas non potest esse ex parte assumentis, quia tunc Christus fuisset homo ab æterno: est ergo ista veritas, quod Christus, vel Dei Filius est homo, ex parte assumpti, ergo assumpsit hominem.

Præterea. Damasc. lib. 3. cap. 13. ait, *Christus totum hominem, & omnia, que sunt hominis assumpsit, præter peccatum: ergo idem quod prius.*

IN CONTRARIUM est, quia assumens non est assumptum: ergo Dei Filius cū sit homo, non assumpsit hominem.

Præterea. Si Dei Filius assumpsit hominem, constat, quod non assumpsit hominem in vniuersali; assumpsit ergo hominem in particulari; sed homo in particulari est idem, quod persona; hoc ergo posito, Dei Filius assumpsit personam, quod falsum est, & hereticum dicere.

RESOLVTIO.

Verbum non assumpsit hominem, id est personam, vel suppositum, ex Concilio Constantinopolitano: & quando in Sacra Scriptura, vel dictis Sanctorum reperitur hominem esse assumptum, intelligendum est, semper hominem sumi pro humana natura.

RESPONDEO dicendum, quod cū queritur, Vtrum persona Verbi assumpsit hominem, vel hęc questio querit, quid dicendum sit ad questionem propositam, vel quid dicendum sit, secundum opinionem primam. Propter quod declarandum, mouentur huiusmodi questiones. Verum quia prius extirpandi sunt errores à cordibus audientium & postea in huiusmodi cordibus est veritas inferenda; sicuti vbi bonum semen est seminandum, prius sunt inde spinæ;

Quid cogatur respōdere ad quæstiones, quod ex v. nione anime, & corporis in Christo resultavit quæ dā substantia quæ secundū proprietatē vocabulipō test dicit homo.

Refellitur dicta opinio cū censura.

ne. & tribuli extirpandi. Hinc scire debemus, quòd qui sequuntur primam opinionem, coguntur dicere, quòd persona Verbi, vel Dei Filius assumpserit hominem. Ponit enim illa prima opinio, ex coniunctione anime, & corporis resultare quandam substantiam, quæ secundum proprietatem vocabuli potest dici homo: Ex quo sequitur, quòd persona Verbi, vel Dei Filius assumpsit hominem. Scripta tamen communia dicunt, hanc opinionem esse falsam, quia nullo modo verum est, quòd homo sit assumptus: dicunt tamen hanc opinionem non esse hereticam: sed hoc est dicere oppositum in adiecto: Nam cum Fidei non possit subesse falsum, dicere de pertinentibus ad Fidem aliquid falsum, non esse hereticum, est opposita implicare. Dupliciter autem posset aliquis excusari, vel quia dictum illud non pertinet ad Fidem, dato etiam, quòd sit falsum; vel quia dictum illud possit habere sanum, & verum intellectum. Nullo autem istorum modorum poterimus excusare, hanc primam opinionem non esse hereticam: Nam quòd dicatur homo assumptus, cum Dei Filius assumens naturam humanam, sit homo, & assumens non sit assumptum; verum, & sanum intellectum habere non potest, quòd sit homo assumptus, nisi accipiatur homo, non secundum proprietatem vocabuli, vt significat in concreto, sed vt est idem, quod humanitas, vel quod humana natura; vt pro tanto dicatur, persona Verbi assumpsisse hominem, quia assumpsit naturam humanam; secundum quem modum exponendi, non est ire ad mentem primæ opinionis, ponētis assumptam quandam substantiam à Verbo, constituentem suppositum, quæ substantia, secundum proprietatem vocabuli, potest dici homo. Nec etiam potest excusari prima opinio ab errore, quòd hoc non sit dictum de pertinentibus ad Fidem; cum Fides nostra potissimè esse debeat de Deo incarnato, & de Deo homine facto; iuxta illud Symboli Athanasii, *Est ergo Ideas recta, &c.*

Aduertendum ergo cum queritur. Vtrum homo sit assumptus à persona Verbi, vel à Dei Filio, talis quæstio querit tam de assumptione actiua, quid sit assu-

A mens, quàm passiuæ, quid sit assumptum. Propter quod sciendum, quòd assumens non potest pertinere ad aliquod suppositum creatum, nec ad aliquam naturam creatam. Et sicut assumere actiue, non potest pertinere ad aliquod creatum, nec ad suppositum, nec ad naturam; sic assumi, passiuè non potest propriè competere alicui increato, nec supposito, nec naturæ: sed assumere actiue potest competere alicui rei increatæ, tam naturæ, quàm supposito. Assumi verò passiuè potest competere creatæ naturæ, sed non supposito. Quod autem assumere actiue possit competere naturæ increatæ, vel supposito, potest esse per habita manifestum. Nam assumere potest dicere, vel ipsam actionem, vel terminum actionis: si dicat ipsam actionem, sic competit toti Trinitati, quia tota Trinitas operata est incarnationem illam: Sic etiam competit naturæ diuinæ; quia ideo indiuisa sunt opera Trinitatis, quia indiuisa est eorum substantia, vel natura. In diuinis etiam potest esse actio absoluta, sicut est intelligere, & velle, & esse actio transiens in exteriorem materiam, sicut est creare, vel aliquam personam diuinam carnem, assumere, quod agere attribui potest diuinæ substantiæ, vel naturæ: ergo assumptio, vt dicit actionem, potest attribui tam diuinis suppositis, quàm diuinæ naturæ. Sed vt dicit terminum actionis, quia assumptio illa humanitatis terminata est ad diuinum suppositum, & ad personam Verbi; & mediante diuino supposito terminata est ad naturam diuinam: ideo assumptio actiue sumpta, siue dicat actionem, siue terminum actionis, potest comperere diuino supposito, & diuinæ naturæ. Sed assumptio actiue sumpta non potest competere supposito creato, quia nullum suppositum creatum potest supplere vices alterius suppositi. Nec etiam potest competere naturæ creatæ, quia huiusmodi assumptio non est facta per actionem creaturæ, sed solum per actionem diuinam, ad quam spectat facere de creatura, quod sibi placet. Sic ergo dicendum est de assumptione actiue sumpta.

Sed si loquamur de assumptione passiuè sumpta, sic assumi, potest competere

natu-

Assumere dicit vel actionem, vel terminum actionis.

Assumptio vt est actio competitur diuinis suppositis, quæ diuinæ naturæ.

Assumptio actiue sumpta non potest competere supposito creato nec naturæ creatæ.

quid sit assumi.

naturæ creatæ, quia natura creata, vt natura humana, est assumptâ à Verbo; sed nullo modo potest competere supposito, hoc enim repugnat ratione suppositi, quia hoc est assumi, ad aliud sumi, & non habere per se, nec in se, sed per aliud, & in alio esse. Et quia est de ratione suppositi, etiam creati habere per se esse, contra rationem suppositi est assumi.

Quomodo sint intelligenda loca Scripturæ facta cum sonant hominem esse assumptum. Ps. 64.

Cum ergo quæritur, Vtrum homo sit assumptus, quia homo secundum proprietatem vocabuli importat humanum suppositum, cum contra rationem suppositi sit assumi, negandum est simpliciter, quod homo sit assumptus à persona Verbi. Et si inueniatur in sacra Scriptura hoc dictum iuxta illud Psal. *Beatus, quem elegisti, & assumpsisti*, concedendæ sunt tales loquutiones, non simpliciter, sed cum expositione, vt dicatur homo assumptus, prout non stat pro supposito, sed pro natura. Est enim homo assumptus, non quia suppositum, sed quia humanitas, vel humana natura est assumpta. Vnde Glos. exponens illud Dauid: *Beatus quem elegisti &c.* ait: *Beatus est enim homo, quem tu elegisti, idest quo indutus es in tempore, quo eras in principio Verbum; & quem assumpsisti in unitatem, ipsius hominis naturam tibi uniendo, non personam. & subdit: naturam quippe illius hominis assumpsit, pro quo illum hominem assumpsisse dicitur, non personam.*

Resoluitur questio ex verbis Concilii Constantinopol.

Soluta est ergo quæstio, quod non est assumptus homo, nisi accipiatur homo, non pro persona, vel pro supposito, sed pro natura humana. Verum, quia diximus opinionem primam esse erroneam, reputatam, & anathematizatam in Concilio Constantinopolitano: Ideo referentur verba eiusdem Concilij, prout ea posuerunt Magistri in suis quæstionibus de incarnatione Verbi. Sic enim iacent verba præfati Concilij: *Si quis introducere conatur in mysterio Christi duas substantias, siue duas personas in vnâ personam secundum dignitatem, & honorem, & adorationem, sicut Theodorus, & Nestorius, insinuantes, quod sumpsit talia, anathema sit.* Et subditur ibi: *Nec adiectionem personæ, vel substantiæ suscipit Sancta Trinitas, incarnato vno de Sancta Trinitate Dei Verbo.* Patet ergo ex his

A verbis hæreticam reputatam esse opinionem primam, ponentem hominem esse assumptum, & asserentem in Christo duo supposita, vel quod idem est, duas substantias, & duas substantias, loquendo de substantia, quæ per se, & completè est in genere substantiæ, quia omnis talis substantia particularis est quoddam suppositum, & si sit naturæ rationalis, est quædam persona.

RESP. AD ARGUMENTA

B Ad primum patet solutio per iam dicta; quia dicitur esse assumptus homo, non simpliciter, & absolutè, sed cum hac expositione, prout homo stat pro natura humana, non pro persona, vel supposito.

Assumere hominem dupliciter, vel simpliciter, vel prout stat pro natura humana.

C Ad secundum dicendum, quod Christus est homo, quem non assumpsit, sed est homo, cuius naturam assumpsit. Et ideo Christus est homo IESVS, quia illius hominis, scilicet IESV, humanam naturam assumpsit. Non est autem Petrus, Iacobus, vel Ioannes, quia nullius illorum naturam humanam assumpsit.

Esse hominem dupliciter, vel quem assumpsit, vel cuius naturam assumpsit.

D Ad tertium dicendum, quod non est inefficacia, quod res assumpta à Christo, vel alia coniuncta corpori in Christo non constituit hominem, seu suppositum, sed humanam naturam tantum, quia ex vi ratione facta ad personam Verbi natura humana non constituit personam, vel suppositum, sed sustentata est in eadem persona, vel supposito Verbi in esse constituto: nec hoc pertinet ad indignitatem illius naturæ sic assumptæ: sed est ad magnam gloriam, & dignitatem eius.

Naturam humanam non constituere suppositum dupliciter: vel ex inefficacia, vel ex præteritione qua vnitur ad suppositum diuinum, hoc asseritur, illud negatur.

D Ad quartum dicendum, quod homo significat humanam naturam existentem in aliquo supposito, & ideo. Christus est homo: hæc est vera ex parte assumptis, quantum est ex parte diuini suppositi, & est vera ex parte rei assumptæ, videlicet ex parte naturæ humanæ.

Christi esse ab æterno, intelligi potest duobus modis, vel quoad suppositum, & hoc admittitur, vel quoad naturam, & hoc negatur, & idcirco non est homo ab æterno, quia ad id, & suppositum, & naturam æternitas existitur.

Quod autem arguebatur, ergo tunc Christus fuisset homo ab æterno, patet, quod opus est vtrumque concurrere ad hoc, vt verificetur propositio: Nam licet suppositum diuinum sit ab æterno, non tamè fuit assumens ab æterno: ideo Christus fuit homo in tempore non ab æterno.

Ad